Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнэй 1921 оной декабрийн 21-hээ гарана | № 25 (14351) | 1974 оной январиин 30, среда | Сэн 2 мүнгэн

УГТАМЖЫН ТҮСЭБҮҮД

Совет арад партида, совет арадта партиин ЦК-гай хандаhан Хандалгые, табан жэлэй дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөө үргэн дэлисэтэйгээр, ашаг үрэтэйгээр дэлгэрүүлхые уряалhан КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоолые үнэн зүрхэнhөө hайшаажа, тэдэндэ эршэтэ ажалаараа, бодото хэрэгүүдээрээ харюусаха тухайгаа мэдүүлнэ.

Республикымнай промышленностиин, барилгын, транспортын предприяти бүхэнэй коллектив Хандалгые, социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхые уряалhан тогтоолые зүбшэн хэлсэhэн, өөhэдынгөө бэелүүлхэ зорилгонуудые хараалhан байна. Тиихэдээ хүдэлмэришэд ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, энээнэй ашаар ехэ продукци бүтээн гаргаха, үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ арга боломжонуудые элирүүлжэ, табан жэлэй аша туhада зорюулха гэжэ шиидээ.

Олон түрүү коллектив 1974 оной угтамжын түсэб батаалан абаhан байна. Эдэ түсэбүүд хүдэлмэришэдэй табан жэлэй түсэбтэ даабарине амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа гарган ажаллаха гэhэн хүсэлэл оролдолгын, эдэбхи үүсхэлэй аша үрэ мүн болоно. Тиимэhээ арадай ажахые хүгжөөхэ, шэнэ амжалтануудые туйлаха хэрэгтэ угтамжын түсэбүүдэй удха шанар тон ехэ гээшэ.

Улаан-Үдын локомотивна депогой коллектив республика дотороо эгээл түрүүлэн угтамжын түсэб зохёоhон байна. Тэдэнэр Москвагай түрүү предприятинуудай жэшээгээр табан жэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргэхэ арга замуудые бэдэрэн элирүүлээ. Депогой цех, участок, хүдэлмэришэн бүхэнэй ажалай бүтээсэ дээшэлүүлжэ шадаха байhаниинь элирүүлэгдэжэ, угтамжын түсэб батаалан абтаа.

Ажалай эмхидхэл нарижуулан hайжаруулhанай, локомотив, вагонуудые миин байлгаха сагые бага болгоhоной, үйлэдбэрэ оньhожоруулhанай ашаар ажалай бүтээсэ торитой ехээр дээшэлүүлхэ зорилго табигдаа. 1970 онойтой сасуулбал, ажалай бүтээсые 22 процентээр дээшэлүүлхэ, тиигэжэ арадай ажахын элдэб ашаа шэрэхэ 1974 оной түсэбые болзорhоонь 10 хоногоор урдшалан дүүргэхэ гэжэ коллектив хараалhан байна. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ талаар 1975 ондо туйлахаар хараалагдаhан даабари бүри энэ жэлдэ дүүргэгдэхэ юм.

Коллективүүдэй угтамжын түсэбүүд хүдэлмэришэдэй эдэбхи үүсхэлэй, хамтын ухаан бодолой ашаг үрэ байhан туладаа үйлэдбэриингөө арга боломжонуудые элирүүлхэ хэрэгтэ зорюулагдана. Хэрэглэгдээгүй арга боломжонууд предприяти бүхэндэ яhала бии. Эдэ арга боломжонуудаа элирүүлэн хэрэглэхэ, табан жэлэй түсэбые урдшалан дүүргэхэ, бага гаргашатайгаар hайн шанартай продукци ехээр бүтээн гаргахын түлөө оролдохо гээшэ коллектив бүхэнэй, хүдэлмэришэн бүхэнэй хүндэтэ зорилго болоно.

Партиин ЦК-гай Хандалга, 1974 оной түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхые уряалhан тогтоол дотор энээн тухай онсо тэмдэглэгдэнэ.

«Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденто «Электромашина» заводой, ЛВРЗ-гэй зарим томо цехүүд, Тимлюйн асбоцементын зүйлнүүдэй заводой, Улаан-Үдын нарин сэмбын болон ноохо сэбэрлэдэг фабрикануудай болон бусад зарим коллективүүд табан жэлэй дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлые габшагай ажалаар тэмдэглэхэ гэжэ зорижоод, 1974 оной угтамжын түсэбүүдые батаалан абаа. Продукци үйлэдбэрилгые нилээд дээшэлүүлхэ, тиигэжэ продукци худалдаха түсэбые холо үлүүлэн дүүргэхэ, шанарыень hайжаруулха, үйлэдбэрэ оньhожоруулhанай ашаар ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ асуудалнуудта эдэ түсэбүүд дотор гол анхарал хандуулагданхай.

«Электромашина» заводой коллектив энэ жэлдэ продукци бүтээн гаргалгые, худалдалгые 7,5 процентээр ехэдхэхэ, гүрэнэй түсэбөөр хараалагдаhанhаа 1,5 миллион түхэригэй үлүү ехэ продукци үйлэдбэрилхэ гэжэ шиидэбэ. Заводой хүдэлмэришэд арадай ажахын олон hалбаринуудта хэрэглэгдэдэг электродвигатель, электрокрануудые олоор бүтээхэ, эд бараа үйлэдбэрилгые үргэдхэхэ байна. Продукци үйлэдбэрилгые ехэдхэхэтэй хамта шанарынь hайжаруулагдаха, өөрынь үнэ сэн хямдаруулагдаха юм.

Коллектив эрхим шанарай Гүрэнэй тэмдэгтэ хүртэhэн электродвигательнүүдые бүтээжэ, арадай ажахыда хоёр миллионhоо үлүүтэй түхэригэй олзо доход үгэhэн байна. Бүтээн гаргадаг продукциин шанар тушаа энэшье жэлдэ онсо анхарал хандуулагдаха. Хэдэн түхэлэй электродвигатель Гүрэнэй тэмдэгтэ хүртэхөөр шалгагдаха юм.

Предприятинуудай дээшэлүүлэгдэhэн түсэб-уялганууд ямар аргаар бэелүүлэгдэхэб гэхэдэ, үйлэдбэриинь нарижуулан hайжаруулагдаха, шэнээр зэбсэгжүүлэгдэжэ, хүдэлмэришэдэй мэргэжэл шадабари дээшэлүүлэгдэхэ юм.

Республикымнай промышленностиин, барилгын, транспортын, предприятинуудай олонхи коллективүүд табан жэлэй үнгэрhэн гурбан жэлэй үрэ дүнгүүдые согсолжо, удаадахи хоёр жэл соо бүри hайнаар ажаллаха, амжалтаа арьбадхаха, тиигэжэ табан жэлэй түсэбые бүхы дээрэнь үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ оролдожо байна. Эдэ үдэрнүүдтэ батаалан абтажа байгаа 1974 оной угтамжын түсэбүүд энээнэйнь эли тодо гэршэ болоно.

Бүхы коллективүүдтэ угтамжын түсэб, дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялга абаха, табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэй түсэбые урдшалан дүүргэхэ хэрэгтэ хүсэ шадалаа зорюулхань ехэ шухала. Түсэб-уялганууд хүдэлмэришэдэй өөhэдын хубиин түсэб-уялгануудта үндэhэлэгдэхэ, тэдэнhээ эхи заха абаха ёhотой. Өөhэдын түсэб-уялга абаад, тэдэнээ дүүргэхэ гэжэ үнэн зүрхэнhөө оролдожо байгаа хүдэлмэришэдэй олошорхо тума, коллективэй хамтын түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ байна ха юм.

Предприятинуудай партийна, профсоюзай организацинууд, ажахын хүтэлбэрилэгшэд коллективүүдэйнгээ дунда ябуулагдаха ойлгууламжын, эмхидхэлэй хүдэлмэри hайжаруулха, хүдэлмэришэдэй ажалай болон политическэ эдэбхи үүсхэл дээшэлүүлхэ, тэрэнииень гүрэнэй түсэбые үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ зоригжуулан эмхидхэхэ уялгатай болоно. Угтамжын түсэбые коллектив бүхэнэй абахаар, түсэбөө дүүргэхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа зорюулхаар эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэй.

Тиихэдээ үйлэдбэриин эмхидхэл, хүтэлбэри нарижуулха, нугархай hайн болгохо, түрүү онол арга, дүй дүршэл үйлэдбэриндөө нэбтэрүүлхэ эрилтэ табигдана. Арга боломжоёо элирүүлэн хэрэглэhэн, үйлэдбэрэ нарижуулан hайжаруулха шэнэ, түрүү онол арга дүй дүршэл халан абалсаhан коллективүүд бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ hайн үрэ дүн туйлаха, мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ жагсан ябаха байна.

Партиин ЦК-гай Хандалга, социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай hаяхан батаалан абтаhан тогтоол энэ хэрэгтэ хүдэлмэришэн ангиие уряална, зоригжуулна ха юм. Тэрээндэ бодото хэрэгүүдээрээ харюусаха гээшэ промышленностиин, барилгын, транспортын хүдэлмэришэдэй нэрэ хүндын хэрэг мүн.

ХҮҮРГЭНҮҮДЭЙ түмэр хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг заводой Улаан-Үдэдэ байгуулагдаhанhаа хойшо оройдоол жэл үнгэрбэ. Энэ үе соо ехэ предприятиин хоёрдохи ээлжээн ашаглалгада оруулагдаа.

Эндэ ажалдаа шалгарhан хүнүүд олон. Жэшээлхэдэ, механическа цехтэ хүдэлдэг табадахи разрядай токарь Анатолий Михайлович Бобровые энэ талаар дурдажа болоно. Тэрэ үдэрэйнгөө даабарине 130 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Партида, совет арадта КПСС-эй Центральна Комитедэй хандаhан Хандалгада халуунаар харюусажа, Анатолий Михайлович түсэбтэ табан жэлэй тодорхойлхы, дүрбэдэхи жэлэй даабарине болзорhоонь урид дүүргэхые уялгалаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой механическа цехэй токарь А. М. Бобров.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВ.

НӨӨСЭЕЭ ХҮСЭДӨӨР ХЭРЭГЛЭХЭ

МУХАР-ШЭБЭРЭЙ АЙМАГ — *АЙМАГУУД ХООРОНДЫН СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНЭЙ 1973 ОНОЙ ДҮНГҮҮД* — БЭШҮҮРЭЙ АЙМАГ

Түсэбтэ табан жэлэй шиидхэхы гурбадахи жэлдэ эдэ аймагууд хоорондоо социалис мүрысөөнэй договор баталжа, дээшэлүүлэгдэhэн уялгануудые абажа, үсэд шангаар ажаллаха гэжэ шиидэhэн юм. Теэд бодото дээрээ абаhан уялгаяа бэелүүлхын түлөө эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри хүсэд hайнаар ябуулагдаагүй байшоо. Тиигэжэ тус аймагуудай олонхи ажахынууд абаhан социалис уялгануудаа дүүргэхэhээ байтагай, 1973 оной түсэб хүсэдөөр бэелүүлжэ шадаагүй.

Мүрысэгшэ аймагуудай 1973 оной арадай ажахын түсэбэй дүүргэлтэ:

	Мухар-Шэбэрэй аймаг	Бэшүүрэй аймаг
Таряалангай ургаса (хуряагдаhан гектар бүриhөө центнэрээр):		
ороохо таряан	11,5	10,7
хартаабха	59	73,8
овощ	130	102
Тэжээл бэлэдхэлгэ (проц):		
үбhэн	65	60
сенаж	86	105
корнеплод	33	17
ногооной гурил	101	55
силос	50,0	53
Газар таряалангай продукци гүрэндэ худалдалга (проц):		
ороохо таряан	23	31
хартаабха	57,6	70,1
овощ	108	80
Наг шэбхэ зөөлгэ (проц.):	64	113
Үрэhэ хүрэнгэ хаалга (проц):		
ороохо таряанай	99,6	101
Намарай паар хахалалга (проц.):	65	57
Мал олошоруулха түсэбэй дүүргэлтэ (проц):		
үхэр	95	101
тэрэ тоодо үнеэд	98	99
хони	99,5	97
гахай	99,4	69
мори	93	99,1
шубуу	76	58
100 эхэ мал бүриhөө түлжүүлэгдэhэниинь (тоогоор):		
тугал	58	59
хурьга	56	57
поршоонхо	1093	853
унага	62	62
Малай ашаг шэмэ:		
үнеэн бүриhөө — hүн (кг)	1649	1612
хонин —»— ноохон (кг)	2,5	2,7
тахяа —»— үндэгэн (тоо)	100	103
Мал ажалай продукци гүрэндэ худалдалга (проц.):		
мяха	85	100,3
hүн	90	89
ноохо	85	98
үндэгэ	97	128

Эндэ толилогдоhон дүнгүүдhээ хараад үзэхэдэ, эдэ аймагуудай ажахынууд мал ажалай болон газар таряалангай продукци гүрэндэ худалдаха түсэбөө хангалтагүйгөөр дүүргэээ. Илангаяа эхэ малhаа түл абаха, тэрэниие томо болгохо түсэб мууса дүүргэгдээ.

Үрэжэлтэ hайн хүрьhэтэй таряалан, сабшалан ехэтэй байбашье, эндэхи ажахынууд адууhа малаа тэжээлээр хүсэд хангажа шаданагүй. Тиигэжэ адууhа малаа, түл түрөсээ үхэл гарзада оруулна. Үнгэрhэн жэлдэ эдэ аймагуудта үхэрэйнь 9—7 процент, хонидойнь — 13 процент, гахайнь — 13—16 процент гарзалшоо.

Мүрысэгшэ аймагуудай үнгэрhэн жэлэй гол дүнгүүдые сасуулжа үзэхэдэ, Бэшүүрэй аймагай ажахынууд нүгөөдүүлhээ бага зэргэ түрүүлжэ ябана. Теэд ажахынуудта бии байгаа арга боломжонууд хүсэдөөр хэрэглэгдэнэгүй. Энээниие тус аймагуудай ажалай түрүүшүүлэй амжалтанууд гэршэлжэ үгэнэ.

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра», Бэшүүрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозууд жэлhээ жэл бүри таряан, сабшалангай тогтууритай баян ургаса абана. Мухар-Шэбэрэй аймагай «Авангард» совхозой Алташын-Адагай, Бэшүүрэй совхозой Шэбэртын hү haалиин фермэнүүдэй коллективүүд жэл бүри үнеэдэйнгээ hү шэмэ дээшэлүүлжэ, hү haaха, тэрэниие гүрэндэ тушааха түсэб, социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэнэ. Эдэ аймагуудай олохон гүүртэ ,отарануудта түл hайнаар абтажа, гарзагүйгөөр түлжүүлэгдэнэ. Жэшээнь, Мухар-Шэбэрэй аймагай Суулгын совхозой түбэй фермэдэ тугалнуудые тэнжээхэ профилактори бии болгоhониинь hүүлэй гурбан жэлэй туршада тугалнуудай үхэл гарзада орохо ушар усадхагдаа тооной.

Теэд эдэ түрүүшүүлэй ажалай онол аргануудые шэнжэлжэ, тэрээндэ бусад малшад, таряашадые hургаха талаар мүрысэгшэ аймагуудта биратай юумэн хэгдээгүй. Мүрысэгшэ аймагуудай түлөөлэгшэдые, ажалай түрүүшүүлые бэе бэедэнь ябуулалсажа, дүй дүршэлөө халан абалсаха тушаа оролдолго бага гаргагдаа. Мүрысөөнэй дүн шалгаха делегацинууд хэдэн удаа ябаашье haa, түрүү дүршэл дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ балай анхараагүй.

САМОЛЁТ ДЭЭРЭhЭЭ ТЕЛЕГРАММАНУУДЫЕ ЭЛЬГЭЭБЭ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев Даниин Премьер-Министр Поуль Хартлингдэ самолёт дээрэhээ телеграмма эльгээбэ. Тэрээн доторнь нигэжэ хэлэгдэнэ: Даниин газар дайда дээгүүр ниидэн гараха зуураа. г-н Премьер-Министр, Танда амаршалга, эрхим хүсэлэнгүүдые эльгээнэб.

Советскэ Союз Дани хоёрой хоорондын хани хүршэ ёhоной харилсаан хоёр ороной арадуудай аша туhада саашадаа хүгжөөгдэхэ, Европодохи амгалан байдал ба үгэээ ойлголсолго бэхижүүлхэ хэрэгтэ hайнаар нүлөөлхэ гээд найдажа байhанаа элирхэйлэн мэдүүлнэб.

Л. И. Брежнев Швециин Премьер-Министр Улоф Пальмада телеграмма эльгээгээ.

Швециин газар дайда дээгүүр ниидэн гараха зуураа, г-н Премьер-Министр, Танда, хүршэ Швециин правительство болон арад зондо энхэ тайбан байхыень саашадаа хүгжэн hалбархыень үнэн зүрхэнhөө хүсэнэб.

Манай хоёр ороной хоорондын хани ёhоной харилсаан, али али талада ашатай туhатай холбоон Европодохи эб найрамдалай, аюулгүй байдалай, харилсаа холбооной аша туhада саашадаа амжалтатайгаар хүгжөөгдэхэ гээд этигэжэ байhанаа элирхэйлхые хүсэнэб. — гэжэ телеграмма доторнь хэлэгдэнэ.

Л. И. Брежнев Великобританиин Премьер-Министр Эдвард Хидтэ телеграмма эльгээбэ.

Великобританиин газар дайда дээгүүр ниидэн гараха зуураа, г-н Премьер-Министр, Танда, тэрэшэлэн правительствада, Английн арад зондо эгээн hайн хүсэлэнгүүдые эльгээнэб.

Советскэ Союзай ба Великобританиин хоорондохи харилсаан хоёр ороной арадуудай, бүгэдэниитын эб найрамдалай, уласхоорондын аюулгүй байдал батадхалгын аша туhада хүгжөөгдэхэ гээд найдажа байhанаа элирхэйлхые хүсэнэб, — гэжэ телеграмма дотор хэлэгдэнэ.

Америкын Холбоото Штадуудай Президент Ричард М. Никсондэ Л. И. Брежневэй эльгээhэн телеграмма дотор нигэжэ хэлэгдэнэ:

Америкын Холбоото Штадуудай эрье шадар ниидэн гараха зуураа, г-н Президент, Танда, США-гай правительствада, арад зондо эгээн hайн хүсэлэнгүүдые, дамжуулнаб.

Советскэ Союзай ба Холбоото Штадуудай хоорондын харилсаан манай хоёр ороной арадуудай аша туhада, уласхоорондын аюулгүй байдалай бүгэдэниитын эб найрамдалай аша туhада саашадаа хүгжөөгдэхэ гээд этигэжэ байhанаа элирхэйлнэб.

(ТАСС).

КАНАДАДА ТҮР ЗУУРА ТОГТОО

ГАНДЕР (Ньюфаундленд арал), январиин 28. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев Кубын Республика ошожо ябаха замдаа Гандер гэжэ аэропортдо буужа, түр зуура тогтобо. Нүхэр Л. И. Брежневые Канадын экономикын министр Д. Джеймисон, тэрэшэлэн СССР-hээ Канадада байдаг элшэн сайд А. Н. Яковлев, Кубаhаа Канадада байдаг элшэн сайд Хосе Фернандес де Коссио гэгшэд угтаа.

Л. И. Брежнев, министр Д. Джеймисон хани ёhоор хөөрэлдэн, совет-канадын харилсаануудта хабаатай зарим асуудалнуудые зүбшэлбэ.

Л. И. Брежнев Гандерhаа Канадын Премьер-Министр П. Э. Трюдодо нимэ телеграмма эльгээгээ:

Канадын газар дээрэ түр зуура тогтоод байхадаа, г-н Премьер-Министр, Танда, мүн Канадын правительствада эрхим хүсэлэнгүүдые дамжуулнаб.

Советскэ Союзай ба Канадын хоорондохи хани хүршэ ёhоной харилсаан, али али талада ашагтай туhатай холбоон манай оронуудай, бүгэдэниитын амгалан тайбан байдалай аша туhада саашадаашье амжалтатайгаар хүгжөөгдэхэ гээд этигэнэб.

ГАВАНАДА ХАНИ ХАЛУУНААР УГТАБА

Нүхэр Л. И. Брежнев Кубын Республикада ерээ

ГАВАНА, январиин 28. (ТАСС-ай тусхай корр.). Революционно Кубын ниислэл баярай оршон байдалтай, hайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй байба. Хаа хаанагүй СССР-эй, Кубын Республикын гүрэнэй тугууд намилзан далбана, нүхэр Л. И. Брежневэй портредүүд. КПСС-эй, Кубын Коммунис партиин хүндэлэлдэ, аха дүү кубын-совет хани барисаанай хүндэлэлдэ зорюулагдаhан амаршалгын, үреэлэй үгэнүүдтэй транспарантнууд дэлгэгдэнхэй. Кубын Коммунис партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Революционно правительствын Премьер-Министр нүхэр Фидель Кастро Русай уряалаар, хани ёhоной албанай хэрэгээр Кубын Республикада ерэhэн КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневые Кубын ниислэл мүнөөдэр угтаа. Гаваны миллион үлүүтэй хүн зон, ороной бүхы провинцинуудай партийна организацинуудай, ажалшадай эмхинүүдэй түлөөлэгшэд нүхэр Л. И. Брежневые амаршалхын, Советскэ Союзда, совет арадта аха дүү ёhоной мэдэрэлтэй байдагаа элирхэйлхын тула хотын үйлсэнүүд ба талмайнуудта гараба.

Тусхай совет самолёт СССР-эй, Кубын Республикын гүрэнэй тугуудай хиидхэгдэhэн, амаршалгын транспарантнуудаар шэмэглэгдэhэн «Хосе Марти» гэжэ аэропортдо Гаваны сагаар 15 час 15 минутын үеэр буугаа. Нүхэд Фидель Кастро Рус, Кубын Республикын президент Освальдо Дортикос Торрадо Кубын Компартиин ЦК-гай хоёрдохи секретарь, Революционно правительствын Премьер-Министрэй нэгэдэхи орлогшо, Революционно зэбсэгтэ хүсэнүүдэй министр Рауль Кастро Рус гэгшэд самолёдой гэшхүүр дээрэ Леонид Ильич Брежневые аха дүүгэй ёhоор, хани халуунаар, үнэн зүрхэнhөө амаршалба.

Нүхэр Л. И. Брежневтэй хамта КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Украинын КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь В. В. Щербицкий, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй Ленинградска обкомой нэгэдэхи секретарь Г. В. Романов, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, граждан авиациин министр Б. П. Бугаев, Гадаадын экономическа харилсаа холбооной талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо И. В. Архипов, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туhалагша К. В. Русаков, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туhалагша А. М. Александров, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туhалагша А. И. Блатов, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин гэшүүн, ТАСС-ай генеральна директор Л. М. Замятин ерэлсээ.

Нүхэр Л. И. Брежневые Кубын Компартиин ЦК-гай Политбюрогой ба Секретариадай гэшүүд, гадаадын хэрэгүүдэй министр Рауль Роа Гарсиа, Кубын Компартиин ЦК-гай гэшүүд, министрнүүд, гүрэнэй ба ниитын эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд аэропортдо угтаhан байна.

КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-hээ Кубын республикада байдаг элшэн сайд Н. П. Толубеев, Совет посольствын ба Торгпредствын, Кубада байдаг бусад совет эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд угталсаба.

Кубын Республикада байдаг дипломатическа түлөөлэлгэтэ эмхинүүдэй толгойлогшонор байлсаа.

Артиллериин салют 21 дахин нэербэ. СССР-эй ба Кубын Республикын гүрэнэй гимннүүд гүйсэдхэгдөө.

Нүхэд Л. И. Брежнев, Фидель Кастро Рус Кубын Революционно зэбсэгтэ хүсэнүүдэй гурбан янзын сэрэгшэдэй — ябаган сэрэгүүдэй, летчигуудай, моряагуудай хүндэлэлэй харуулай жагсаалай урдуур ябажа, угтагшад тээшэ ошобо.

Гаваны аэродром дээрэ сугларhан ажалшадай түлөөлэгшэд хани халуун үреэлээр, «Айлшалан, морилыт!» гэhэн заншалта амаршалгын халуун үгэнүүдээр нүхэр Л. И. Брежневые угтаа. Леонид Ильич сугларагшадтай хани халуунаар мэндэшэлэлсэбэ.

Кубын совет пионернүүд Леонид Ильичтэ баглаа сэсэгүүдые барюулаа.

Удаа тээнь нүхэр Л. И. Брежнев, Фидель Кастро Рус машинада hуужа, город худар шэглэн ошобо. 30 километрэй зайда — аэропортhоо байрлаха газар хүрэтэрнь — нүхэр Л. И. Брежневые Гаваны ажалшад халуунаар амаршалhан байна. Кубын-совет бата хани барисаанай хүндэлэлдэ, КПСС-эй ба Кубын Коммунис партиин хүндэлэлдэ, аха дүү совет арадай хүндэлэлдэ Кубын ниислэл хотын ажалшад үреэлэй үгэнүүдые хэлэжэ, Советскэ Союзай Коммунис партиие, Кубын үнэн хани — Советскэ Союзые хүндэлдэг байhанаа мэдүүлбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневые Гаваны аэропорт дээрэ, үйлсэнүүдтэ хани халуунаар угталга Кубын арадай Советскэ Союзай арадтай эбдэршэгүй бата хани барисаатай, аха дүү ёhоной, революционно hанал нэгэтэй байhанай толотомо гэршэ баримта боложо үнгэрөө.

Л. И. БРЕЖНЕВ КУБЫН КОММУНИС ПАРТИИН ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭДТЭЙ ХӨӨРЭЛДЭБЭ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев Кубын Компартиин хүтэлбэрилэгшэдтэй январиин 28-да Гаванада хани ёhоор хөөрэлдэбэ.

Нүхэд Фидель Кастро, Рауль Кастро, Освальдо Дортикос ба Кубын Компартиин ЦК-гай Политбюрогой, Секретариадай бусад гэшүүд хөөрэлдөөндэ хабаадаа.

Совет талаhаа — А. А. Громыко, В. В. Щербицкий, Г. В. Романов, К. Ф. Катушев, Б. П. Бугаев, И. В. Архипов, СССР-hээ Кубын Республикада байдаг элшэн сайд Н. П. Толубеев, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туhалагшанар К. В. Русаков, А. М. Александров, А. И. Блатов хөөрэлдөөндэ хабаадаhан байна. (ТАСС).

Б. Н. ПОНОМАРЕВ КАБАРДИНО-БАЛКАРИИН АССР-тэ

НАЛЬЧИК. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарёв январиин 28-най үдэр Кабардино-Балкариин АССР-тэ ерээ.

Б. Н. Пономарёвые партиин Кабардино-Балкариин обкомой нэгэдэхи секретарь Т. К. Мальбахов, Кабардино-Балкариин АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. И. Гетуев, республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо М. И. Доков, КПСС-эй Кабардино-Балкариин обкомой бюрогой гэшүүд, гэшүүдтэ кандидадууд, республикын партийна болон совет зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, ажалшадай түлөөлэгшэд угтаба.

Оборонын министрнүүдэй комитедэй заседани тухай

Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэ Оборонын министрнүүдэй комитедэй ээлжээтэ заседани 1974 оной февралиин эхеэр Бухарестдэ болохонь.

Варшавска договорой эмхиин сэрэгэй зургаануудай ажал ябуулгын асуудалнууд заседани дээрэ зүбшэлэгдэхөөр хараалагдана.

(ТАСС).

АГУУ ХАНИ БАРИСААНАЙ ТУГ ДОРО

АБАКАН. (ТАСС). Хакасай үлгэн hайхан газар дайда дээрэ гайхамшагта hайндэр болобо. Автономито областьдо Арадуудай хани барисаанай орден барюулагдаа. Совет арадуудай аха дүүгэй хани барисаае бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ габьяатай байhанайнь, ажахын ба соёлой байгуулалтадаа амжалтануудые туйлаhанайнь түлөө, СССР-эй 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ Хакасай автономито областьүндэр дээдэ шагналда хүртэhэн байна.

КПСС-эй обкомой, областиин ажалшадай депутадуудай Соведэй баярай суглаан областной түбтэ болобо.

Суглаанда хабаадагшад КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев түрүүтэй КПСС-эй ЦК-гай Политбюрое хүндэтэ президиумдэ hунгаа.

КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо **В. А. Кириллиндэ** үгэ үгтэбэ. Үндэр дээдэ шагналда хүртэhэнтэйнь дашарамдуулан, КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй үмэнэhөө Совет Хакасай бүхы ажалшадые зүрхэ сэдьхэлhээ халуунаар амаршалба.

В. А. Кириллин Хакасай автономито областиие Арадуудай хани барисаанай орденоор шагнаха тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые уншаад, сугларагшадай нэрьемэ альга ташалган доро энэ үндэр дээдэ шагналые областиин тугта зүүлгээ.

Партиин Хакасай обкомой нэгэдэхи секретарь **А. И. Крылов**, Абаканай гүрэнэй багшанарай институдай ректор **Д. И. Нагрузов**, Черногорско нүүрhэнэй уурхайн механик **В. Г. Калинин**, Алтайн районой «Россия» совхозой директор **В. Д. Логинов**, Саянгэсстройн шулуушан **В. В. Степанова** болон бусад суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ, үндэр дээдэ шагналай түлөө КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, Совет правительствада үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргөө.

Баярай суглаанда хабаадагшад КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэгые ехэ баяртайгаар батална.

ВЛКСМ-эй Буряадай областной XXVII конференци

ГАБШАГАЙ АЖАЛАЙ, ЭРХИМ ҺУРАЛСАЛАЙ ҮЛЬГЭР ЖЭШ

ВЛКСМ-эй Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь В. Д. РАДНАЕВАЙ хэһэн тоосоото элидхэл

— Нүхэд делегадууд! КПСС-эй XXIV съездын, ВЛКСМ-эй XVI съездын шиидхэбэринүүдые хүсэлдэнь хүргэхэ, залуу үетэнние коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хүдэлмэри улам һайжаруулха талаар үнгэрһэн тоосоото үедэ ябуулһан хүдэлмэри тухай ВЛКСМ-эй обкомой тоосоо комсомолой областной XXVII конференциин зүбшэлгэдэ табихамнай», — гэжэ, ВЛКСМ-эй обкомой нэгэдэхи секретарь **В. Д. Раднаев** үгэеэ эхилнэ.

Элидхэлэйнгээ эхиндэ нүхэр Раднаев тоосоото үедэ совет арадай ажабайдалда ушарһан түүхэтэ баяр ёһолнолнууд тухай, юһэдэхи табан жэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөнэй үргэн дэлисэтэйгээр дэлгэрһэн тухай, энэ ехэ тэмсэлдэ комсомолшууд болон залуушуулай эдэбхи эрмэлзэлтэйгээр хам оролсожо байһан үйлэ хэрэгүүд тухай тогтоо. «Габшагай ажалаар, эрхим һуралсалаар табан жэлэй тодорхойлхы жэлые тэмдэглэе» гэһэн уряа доро болоожо үнгэрһэн Бүхэсоюзна комсомолой суглаануудта хабаадаһан республикын комсомолшууд болон залуушуул ленинскэ партиин хэрэгтэ үнэн сэхэ байһанаа үшөө дахин гэршэлэн харуулаа.

I

КПСС-эй XXIV съездын, ВЛКСМ-эй XVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, залуу үетэнэй дунда социалис мүрысөө бүри хүгжөөхэ гол зорилготойгоор ВЛКСМ-эй обком тоосоото үедэ эхин организацинуудаа хүтэлбэрилһэн байна. Социалис мүрысөө эмхидхэхэ хэрэг хадаа комсомолой организацинуудай ажал ябуулгын гол асуудалынь мүн гэжэ тоолоһон байна. Тиимэһээ энэ шухала асуудал ВЛКСМ-эй обкомой, горкомой болон райкомуудай үдэр бүриин анхарал доро байһыень элидхэлшэ али олон баримтануудаар тодорхойлон харуулаа.

Социалис мүрысөөнэй дэлисын үргэдэхэтэй хамта, али олон үнэтэ үүсхэлнүүд мүндэлжэ, ажахын, соёл культурын байгуулалтада хабаадалсажа байһан комсомолшуудай, залуушуулай ажалай, ниитын эдэбхи улам хүгжөөхэ эрхэ байдал бии болгоо.

Тингэжэ, «Табан жэлэй түсэб гурбан жэл хахад соо дүүргэхэ» гэһэн авиационно заводой Олег Кудряшевой, ойн баярта жэлдэ түйлагдаһан эгээл эрхим ажалай бүтээсые хүдэлмэришэн бүхэнэй юрын нормо болгохо гэһэн Ленинскэ комсомолой 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ прибор бүтээлгын заводой Виктор Красновой комсомол-залуушуулай бригадануудай, нооһо угаадаг фабрикын залуу хүдэлмэришэн Валентина Дмитриевагай найман часай даабарие 6,5 час соо дүүргэхэ гэһэн, мүн бусад олон үүсхэлнүүдые ВЛКСМ-эй обкомой бюро һайшааһан байха юм. Эдэ үүсхэлнүүдые дэлгэрүүлхэ зорилгоор, ойлгуулламжын, эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулагдаа. Мүнөө үедэ республикын предприятинууд болон барилга дээгүүр, транспорт болон ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын газарнуудаар комсомол-залуушуулай 327 бригада, участок, халаанууд хүдэлжэ байдаг.

Эдэ үүсхэлнүүдые эдэбхитэйгээр дэмжэһэн авиазаводой Татьяна Думновагай бүлэгэй, Холбоожонгой шулуу нүүрһэнэй уурхайн комсомолшуудай болон бусад олоной габшагай ажалай үрэ дүнгүүд тухай, сагые ахин ябагшадай нэрэ алдарые элидхэлшэ дурдаа.

— Республикын, мүн заводой түйлаһан ажалай амжалтада Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой комсомолшууд болон залуушуулай оруулһан хубита ехэ. Эндэхи ВЛКСМ-эй комитет хадаа социалис мүрысөө эмхидхэлгын түс боложо шадаһан. ВЛКСМ-эй комитет залуушуулай социалис мүрысөөнэй түсгаар гурим зохёолон, экономическа талаараа үндэһэ баримтатай өөрын комплексно түсэб комсомолшууд абаһан байха юм. Мүрысөөнэй дүн согсолон харуулга, түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлгэ хадаа заводой комсомолой бүхы эхин организацинуудай хэрэг болонхой. Эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулһанай ашаар 600 гаран комсомолшууд өөһэдынгөө абаһан социалис уялгануудые болзорһоонь урид дүүргэһэн байна бшуу.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) Берлин хотодо болоһон бүхэдэлхэйн залуушуулай болон студентнэрэй фестивалиин делегат, Аргатын совхозой һаалишан Санжидма Тарасова, ВЛКСМ-эй Хэжэнгын райкомой нэгэдэхи секретарь Баир Чимитов.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Социалис мүрысөө эмхидхэхэдээ абьяастай болоһон нооһо угаадаг фабрикын, авиационно, прибор бүтээлгын, «Электромашина» заводуудай, нарин сэмбын фабрикын, Зэдын комбинадай, «Гусиноозерская» шахтын комсомолой организацинуудай хүдэлмэри тоосоото элидхэл соо магтагдаа.

Гэхэтэй хамта промышленна олон предприятинуудай гээгдэжэ ябаһан тушаа, зарим коллективүүдтэ ажалай журамай һула байһан тушаа элидхэлшэ тэмдэглээ. Эдэ дутагдалнууд хадаа тэндэхи комсомолой организацинуудай хангалтагүйгөөр хүдэлжэ байһанай хойшолон байһыень олон жэшээнүүдээр баримталан харуулаа.

— Социалис мүрысөөнэй эмхидхэлгые шэнжэлэн хараад байхадаа, энэ шухала хэрэг ВЛКСМ-эй обком, горком, зарим райкомууд болон эхин организацинууд мүнөө үеын эрилтэдэ таарамаар хүтэлбэрилжэ шаданагүй гэжэ тэмдэглэхэ ушар гарана. ВЛКСМ-эй горком, городой райкомууд барилгын эмхинүүдэй, транспортын, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын газарнуудай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда социалис мүрысөө ёһотоор эмхидхэжэ бираагүй байһаниинь элирнэ, — гэжэ элидхэлшэ онсолоо.

Саашадань үгэеэ үргэлжэлүүлхэдээ, барилгын эмхинүүдэй комсомолой организацинуудай социалис мүрысөө ямараар хүтэлбэрилдэг тухай элидхэлшэ тогтоо. Тиихэдээ комсомолой габшагай барилганuудай байдалые дэлгэрэнгыгээр харуулаа, тэндэхи дутагдалнуудые элирхэйлээ.

Эрдэм наука болон техникын улам хүгжэжэ байха үедэ залуушуулай научно-техническэ творчествын ургалтын али зэргын ехэ үүргэтэй байһан тушаа тогтохо зуураа, авиационно заводой комсомолшууд болон залуушуулай ажал хэрэгые жэшээ болгон харуулаа. Эндэхи залуу урлан нарижуулагшад, ухаалан зохёогшод 380 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, 120 мянган түхэригэй алмалта, арьбалалта хэхэ арга олоо. Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй залуу мэргэжэлтэдэй совет эдэбхитэйгээр хүдэлнэ. Гэхэ зуура залуушуулай научно-техническэ оюун бэлиг хүгжөөхэ хүдэлмэри эмхидхэлгэдэ дутуу дунданuудай олон бии байһые конкурс болон харалганууд элирхэйлээ. Энэ хүдэлмэри илангаяа киномеханическа, электро-заһабарилгын, түмэр хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг Кировэй нэрэмжэтэ заводуудта, «Сельхозтехникын» зарим отделенинүүдтэ, мүн бусад хэдэн предприятинуудта муугаар эмхидхэгдэнхэй.

Залуу үетэнэй мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ талада конкурс соносхолго ехэ удхатай хэрэг болоно. Тоосоото үедэ хэдэн министерствэнүүдтэй хамтаржа, ВЛКСМ-эй обком республиканска 33 конкурс үнгэргэһэн байна. Конкурс эмхидхэлгэ яһала һайжараа, тэрэнэй ябаса хэблэлдэ, радиогоор тунхаглагдана, телевиденеэр харуулагдана, түрүү дүй дүршэлэй 4 һургуули барилгашадай дунда хүдэлнэ.

II

Хүдөө ажахын продуктнуудые элбэгээр абаха, ехээр бэлэдхэхэ зорилгоор парти болон правительствын абаһан шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ хэрэгтэ республикын комсомолшууд болон залуушуул хубитаяа ехээр оруулна. Мүнөө колхоз, совхозуудта 12 мянга гаран хүбүүд, басагад хүдэлнэ. Тэдэнэй гурба мянга гаранинь мал ажал дээрэ. Комсомол-залуушуулай һүһаалиин 58, хониной 76 фермэ эмхидхэгдэнхэй. Малай тэжээл бэлэдхэлгэдэ залуу үетэн олоороо хабаадалсана. Комсомол-залуушуулай 690 бригада, звено, агрегат үбһэ хуряалга дээрэ хүдэлөө һэн. Тэндэ 10 мянга гаран комсомолшууд, залуушуул ажаллаа. Имагтал тэдэнэй хүсөөр 1479 тонно үбһэн сабшагдаа, 2284 мянган центнер силос, 14341 центнер витаминтай ногооной гурил татагдаа.

«100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абаха» гэһэн залуу хонишодой дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөн тушаа тоосоото элидхэл соо дэлгэрэнгыгээр хэлэгдэбэ. Залуу хонишодой мүрысөөндэ эдэбхитэй оролсоһон Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой хонишон Виктор Цыренов, тэрэ аймагай «Мир» колхозой Сергей Морозов, Георгий Ульзытуев, Борьёогой совхозой — Валерий Галсанов, Захааминай аймагай Хамниин совхозой — Татьяна Самшилова болон бусад олон комсомолшууд абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлээ. Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой Евдокия Бадмаевагай даадаг комсомол-залуушуулай хонишодой бригада бүришье ехэ амжалтатай. Тус бригада дамжуулгын Улаан тугта хүртөө, тиихэдэ Евдокия Бадмаева ВЛКСМ-эй ЦК-тай Хүндэлэлэй тэмдэгээр шагнагдаа һэн.

Түл абалгын үедэ ВЛКСМ-эй райкомууд хоёр мянга шахуу басагад, хүбүүдые хурьгашадаар хонишодой бригаданuудта элигээһэн байха юм. Тэдэнэр 250 мянган хурьга түлжүүлээ.

Элидхэл дотор залуу һаалишадай түрүү коллективүүдэй, газар тарьялан дээрэ ажалладаг түрүү механизаторнуудай үльгэр жэшээтэ хүдэлмэри тухай горитой тэмдэглэгдэһэн байна. 1973 ондо ороoһо таряанай үндэр ургаса абаха үүсхэл Бэшүүрэй аймагай «Победа» колхозой залуу таряашад дэлгэһэн байна. Тэрэ үүсхэл ВЛКСМ-эй обкомой бюрогой тогтоолоор һайшаагдажа, олоной хэрэг болгохын тула ехэ хүдэлмэри республикын залуушуулай дунда ябуулагдаа һэн. Хабарай тарилгын үедэ республика дотор 4356 механизаторнуудһаа бүридэһэн комсомол-зулуушуулай 1115 агрегат хүдэлөө. Тэдэнэр 73,6 мянган гектар газар хахалаа, 81,2 мянга шахуу гектар газарта тарилга хээ. Тиихэдэ ургаса хуряалгын үедэ комбайнай 700 гаран агрегат хүдэлжэ гараһан байха юм. Тоосоото үедэ таряа хуряалгада 33 мянга гаран залуушуул хабаадалсажа, 163,4 мянган гектарай ургаса хадаһан, 1,7 миллионһоо үлүү центнер ороoһо сохиһон бэлэй.

Ургаса хуряалгын үедэ залуушуулые олоор элсүүлһэн, тэдэнэй дунда социалис мүрысөө һайнаар эмхидхэжэ шадаһан Баргажанай, Бэшүүрэй, Хориин аймагуудай комсомолой организацинууд магтаалда хүртөө. Гэбэшье ВЛКСМ-эй Прибайкалиин, Яруунын, Мухар-Шэбэрэй райкомууд залуу механизаторнуудай дунда социалис мүрысөө һанаһанда хүрэмөөр эмхидхэжэ шадаагүйнгөө түлөө шүүмжэлэлдэ ороо.

Республикын худалдаа наймаанай, эдеэ хоолой, хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын эмхи болон предприятинуудай комсомолой организацинуудай социалис мүрысөө эмхидхэхэ, дэлгэрүүлхэ талаар ябуулдаг хүдэлмэриинь элидхэл дотор харуулагдаа, тэдэнэй ажал ябуулгадахи дутуу дунданuуд элирхэйлэгдээ.

III

Залуу үетэнние коммунис үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ, политическэ, юрэнхы һуралсалай мэдэрэл дээшэлүүлхэ талаар комсомолой организацинуудай, ВЛКСМ-эй райкомууд, горком болон обкомой үнгэрһэн үедэ ябуулһан хүдэлмэри тоосоото элидхэл дотор горитой һуури эзэлээ.

— Энэ һуралсалай жэлдэ марксистско-ленинскэ гэгээрэлэй һургуули, семинар, кружогуудта 22,4 мянга гаран хүбүүд, басагад политическэ эрдэмээ дээшэлүүлнэ. Иимэ һуралсалда ябагшадай тоо улам олошоржо. Пропагандистнарай 75 процентнь коммунистнууд, 74 процентнь дээдэ ба гүйсэд бэшэ дээдэ һургуулиин эрдэмтэй хүнүүд. КПСС-эй обкомой политическэ гэгээрэлэй байшантай нэгэдэжэ, пропагандистнарай городской, республиканска семинарнууд сентябрь, январь һарануудта үнгэргэгдөө, — гэжэ нүхэр Раднаев тэмдэглээ.

Гэхэ зуура комсомолой политическэ һуралсал эмхидхэлгэдэ ушардаг дутуу дунданuуд, алдуу эндүүнүүд элидхэл соо элирхэйлэгдэһэн, энэ шухала хэрэгтэ анхарал һулатайгаар хандадаг эхин организацинууд, ВЛКСМ-эй райкомууд шүүмжэлэлдэ ороһон байха юм. Полит-һуралсалай хэшээлэй саг соогоо болодоггүй, олон хүнүүдэй ерэдэггүй, һурагшадай һуралсалаа хаядаг, ханамжагүйгөөр политическэ эрдэм шудалдаг ушарнууд али олон үзэгдэнэ.

Олонниитын хабаадалгатай үзэл сурталай-хүмүүжүүлгын удха шанартай һуралсал эмхидхэлгэ үргэнөөр дэлгэрнэ. Ленинскэ шалгалта барилга, ленинскэ хэшээлнүүд шухалын шухала һуралсал болоно. Ноябрь һараһаа «Ленин шэнгеэр хүдэлмэрилжэ, тэмсэжэ һураха» гэһэн уряа доро комсомолшуудай һуралсал эхилээ һэн. Энэ һуралсал комсомолдо В. И. Ленинэй нэрэ олгогдоһоор 50 жэлэй ойдо зорюулагданхай.

Гэбэшье ВЛКСМ-эй Захааминай, Улаан-Үдын, Зэдын, Хойто-Байгалай, Мүн зарим хэдэн райкомууд залуушуулые хүмүүжүүлгэдэ гол һуури эзэлхэ ёһотой алибаа һуралсал эмхидхэлгэдэ хайша хэрэгээр хандана.

Саашань элидхэлээ үргэлжэлүүлхэдээ, нүхэр Раднаев комсомолой областной организаци дотор лекционно пропагандын, соёл гэгээрэлэй ниитын, уран һайханай коллективүүдэй хүдэлмэриин байдал тушаа тогтоо. Эдэ бүхы хэмжээ ябуулганууд хадаа залуу һаһатание коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ, ниитынь ажал ябуулга эдэбхижүүлхэ гол шухала оньһон байһаниинь элитэ ха юм.

Интернациональна харилсаа холбоо бэхижүүлхэ, сэрэгэй-патриотическа хүмүүжүүлгэ һайжаруулха, спорт дэлгэрүүлхэ, ГТО-гой комплексын нормо тушаалга гэхэ мэтын шухала шухала асуудалнууд элидхэл соо шүүмжэлхы шэглэлтэйгээр шэнжэлэгдээ.

— Партиин XXIV съезд хадаа арадай гэгээрэлэй али бүхы шатые саашадань улам нарижуулха зорилго хараалаа һэн. Дээдэ болон тусхай дунда һургуулинуудай комсомолой организацинуудай ажал ябуулгын программа студентнэрэй бүхэсоюзна зүблөөнэй материалнууд соо, тэндэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ дотор тодорхойлогдоо, — гээд, элидхэлшэ үгэеэ үргэлжэлүүлнэ.

Манай республикын дүрбэн институдуудта 21 мянга гаран (тэдэнэй 11 мянга шахуунь үдэрэй отделенинүүдтэ), тусхай дунда 23 һургуулинуудта 22,8 мянга гаран (тэдэнэй 14,6 мянганиинь үдэрэй) һурана. Институт болон техникумүүдэй комсомолой организацинууд студентнэрэй һуралсал һайжаруулха, марксистско-ленинскэ гүн мэдэрэлтэйгээр хүмүүжүүлхэ, ниитынь эдэбхиие улам хүгжөөхэ гол зорилго шиидхэнэ. Студент бүхэнние һуралсалдаа коммунис ёһоор хандадаг байхаар хүмүүжүүлхэ асуудалда тэдэнэр гол анхаралаа табина.

Һүүлэй жэлнүүдтэ студентнэрэй һуралсалай, эрдэм шудалгын улам һайжаржа, хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин үргэдэжэ байһые элидхэлшэ олон тоо, баримтануудта, жэшээнүүдтэ үндэһэлэн харуулаа. Дүрбэн институдуудай 5 мянга шахуу студентнэр научна шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэнэ. Жэл бүхэндэ тэдэнэй хүдэлмэри зүбшэн хэлсэлгэдэ зорюулагдаһан студентнэрэй конференци үнгэргэгдэнэ, зональна выставкэ харалгада хабаадалсана. Жэшээнь, Новосибирск хотодо болоһон Бүхэроссиин выставкэдэ научно-шэнжэлэлгын юһэн хүдэлмэри табигдаа һэн.

Институт болон техникумүүдэй комсомолой организацинууд студентнэрые ниитын хүдэлмэридэ хабаадуулхын тула али олон һонирхолтой арга дүршэл хэрэглэдэг болоо. Мүнөө 2 мянга гаран студентнэр олонниитын мэргэжэл шудалха факультедүүдтэ, 600 гаран студентнэр залуу лекторнүүдэй һургуулинуудта һурана.

Һуража байһан залуу үетэнние ажалдаа абьяастайгаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ зунай амаралтын үедэ барилгын отрядуудые эмхидхэлгэ ехэ аша туһатай үүргэ дүүргэнэ. Студентнэрэй барилгын отрядуудта хүдэлэгшэдэй тоо жэл ерэхэ тутамаа улам олон болоно. 1967 ондо областной отрядай эхи түрүүн байгуулагдахада 600 хүн байһан һаа, 1973 оной ажалай семестрэй үедэ 8209 хүн барилга дээрэ хүдэлөө. Буряадай студент-барилгашад 1972—1973 онуудта 7 миллион гаран түхэригэй хүдэлмэри бүтээгээ. Хоёр жэл соо 110 элдэб барилга бодхоожо, ашаглалгада тушаагаа. Барилгын ажал хэхэтэеэ хамта, студентнэр ажалшадай дунда политическэ хүдэлмэри ябуулна, концерт харуулна, хүдөөгэй һургуулинуудта шефскэ туһаламжа үзүүлнэ.

Гэбэшье хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һургуули бүхэндэ һайнаар ябуулагдана гэхын аргагүй. Ямаршье шалтагаангүйгөөр хэшээлдээ ерэхэгүй, ниитын гурим эбдэхэ, гэмтэ ябадал үйлэдэхэ ушарнууд үшөөл үзэгдэһөөр. Комсомолой комитедүүд эрхимээр һурадаг студентнэрэй дүй дүршэл бултанай хэрэг болгохо, һуралсалай шанар һайжаруулха талаар хүдэлмэри һулаар ябуулна. Научно-шэнжэлэлгын, техническэ творчествын хүдэлмэри эмхидхэлгэдэ шиидхэгдээгүй асуудалнууд бии байһаар. Промышленна предприятинуудтай, колхоз, совхозуудтай холбоо барисаагүйгөөр энэ хэрэгээ эрхилнэ гэхэ мэтын дутагдалнууд тушаа элидхэлшэ тогтоһон байна.

Ургажа ябаһан залуу үетэнние хүмүүжүүлхэ талада юрэнхы һуралсалай һургуулинууд мүн лэ айхабтар ехэ үүргэ дүүргэхэ байна. Тиигээдшье һургуулинуудай комсомолой организацинууд энэ талаар комсомолой областной организацида ехэ туһа хүргэнэ гэжэ тэмдэглэлтэй. Республика доторнай 27 мянган комсомол һурагшад, 3 мянга шахуу комсомол багшанар тоологдоно. Энэ айхабтар ехэ хүсэн гээшэ. Эндэндэ түшэглэхэшье уялгатайбди.

Һурагша бүхэнние һайнаар һургаха, һуралсалдаа үнэн сэхээр хандадаг байхаар, болбосорол ехэтэй хүн болгохо тэмсэл хадаа комсомолой комитедүүдэй урдаа хараха зорилгонь болоно. Һурагшадай успеваемость республика доторнай 97,3 процент болоно. Шитханай, Сулхарын, Түгнын, Юрөөгэй, Ехэ-Куналейн, мүн Улаан-Үдын №№ 2, 6, 20, 35 һургуулинуудта һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайнаар табигданхай.

Гэбэшье Шаралдайн, Могойтын, Охин-Булагай, Саранскын, Хориин № 1, Гусиноозерскын № 3 гэхэшэлэн хэдэн һургуулинуудта муугаар һурадаг һурагшад олон. Тэдэнэй дунда комсомолшууд бии. Һуралсалайнгаа түлөө харюусалга ехэтэй байдагаар хүмүүжүүлхэ хүдэлмэридэхи дутагдалнууд тухай ВЛКСМ-эй Загарайн, Баунтын, Кабанскын, Түнхэнэй райкомуудта бодото хөөрэлдөөн болоногүй.

Һурагшадые ажал хэжэ һургаха талаар республика дотор яһала ехэ юумэн хэгдэнэ. Ганса үнгэрһэн зунай амаралтын үедэ республикын һургуулинуудта 740 ажалша нэгэдэлнүүд, тэрэ тоодо ажалай ба амаралтын зунай 83 лагерь, барилга-заһабарилгын 239 бригада, ахалагша классуудай һурагшадай үйлэдбэриин 23 отряд эмхидхэгдэһэн байгаа. Үйлэдбэриин бригаданuудта 20 мянга гаран һурагшад ажаллаа. Республикын 30 һургуулинуудта механизаторнууд, найман һургуулида 5 шофернууд бэлдэгдэнэ. 1973 ондо 1700 һурагшад шофёрой, трактористын мэргэжэл шудалаа һэн. Тэдэнэй 400 хүниинь нютагтаа хүдэлхөөр үлөө.

«Комсомол — хүдөөгэй һургуулида туһала!» гэһэн хүдэлөөндэ республикын залуушуул эдэбхитэйгээр оролсоо. Залуушуулай хабаадалгатайгаар Бэшүүрэй, Загарайн, Баргажанай, Баунтын аймагуудта һургуулиин 5 байшан, багшанарта 18 гэр баригдаа. Прибор бүтээлгын заводой комсомолшуудай хүсөөр Хэжэнгын аймагай һургуулинуудай химиин, физикын, биологиин кабинедүүд түхеэрэгдэжэ байна.

Гэхэтэй хамта энэ хүдэлөөе эмхидхэхэ хэрэгтэ дутагдалнууд үшөөл олон үзэгдэһөөр. Энэ асуудал илангаяа Зэдын, Хурамхаанай, Бэшүүрэй аймагуудта хангалтагүйгөөр шиидхэгдэнэ гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ.

Һурагшадай, багшанарай комсомолой организацинуудай үүргэ ба бэелүүлхэ зорилгонууд тухай тогтохо зуураа, һурагшадые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ пионерэй организацинуудай ямар ехэ нүлөөлхы үүргэтэй байһые нүхэр Раднаев элирхэйлээ.

IV

КПСС-эй XXIV съездын табиһан зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын тула түбхын түрүүндэ республикынгаа комсомолой бүхы организацинуудые эмхидхэлэй, политическэ талаар улам бэхижүүлхэ, дайшалхы шадабариень дээшэлүүлхэ, комсомолец бүхэнэй эдэбхи үүсхэл хүгжөөхэ уялгатайбди.

Үнгэрһэн тоосоото үедэ комсомолой областной организаци залуушуулай ажабайдалда горитойгоор нүлөөлжэ шадаа. Энэ үедэ областной организаци 14,5 мянган гэшүүдээр олошоржо, мүнөө бүхыдөө 105 мянга гаран болоо. Үнгэрһэн хоёр жэлэй туршада 35 мянга гаран залуушуул комсомолдо абтаа. Бүхы комсомолшуудай 48 процентнь арадай ажахын али олон һалбаринууд дээрэ хүдэлнэ. Хүдөө ажа... лэдбэри дээрэ 10 м... ран комсомолшууд ... на.

Гэхэ-зуура зарим ... совхозуудай, пром... предприятинуудай, ... гын, транспортын, ... холбооной эмхинүүд... сомолой организа... оройдоо ургадаг, б... гүй байһан ушар ... тоосоото һунгалтын ... нуудай үедэ элирээ. ... тээгүүр хүдэлмэрии... хозник комсомо... үсөөрһэн байдал һа... бооно. Гадна ... Үдын городской, ... нскын, Сэлэнгын, ... жанай. Хяагтын орга... нуудта комсомолой ... далһаа таһарһан ... олон байһаниинь ... хэхэ үедэ элирһэн ... юм.

Тоосоото үедэ кад... хэрэг һайжаруулха... далда ехэ анхарала... даһан тушаа элидхэ... тоо. Кадрнуудые ... олохо, тааруугаар ... лан табиха, хүмү... талаар ямар хүдэ... бэелүүлэгдэжэ байһа... асуудал ВЛКСМ-эй ... бюро дээрэ хэдэн да... шэгдэһэн байна. Эх... низацинуудай секр... рай, бүлэгүүдэй э... шэдэй состав нилээд... раа. Олон организац... коммунистнууд хүтэ... нэ.

Тиихэтэй хамта ... дай хэрэг эрхилэлгэд... далнууд олон. ... ВЛКСМ-эй райкомуу... һагуудые, сектор... даагшадай, инструк... дай олонхинь дээдэ ... линн эрдэмгүй байха...

Саашань элидхэлэ... жэлүүлхэ зуураа, ... лой зэргые улам бэ... хэ, журам шанг... ВЛКСМ-эй райко... хүдэлмэриин дүршэл... бариие улам һайж... асуудалнууд тушаа ... Раднаев дэлгэрэ... тогтоо. Һэбхээр, ёһы... сэ, үрэ дүн багатайг... тэлбэреэ бэелүүлдэг ... молой комитедүүд ... лика доторнай үшөө... байһаниинь гэмшэмэ... ушарнуудые элирхэй... руулха зуураа, са... комсомолой организ... дай ажал ябуулгада... тагдалнуудые, алдуу ... нүүдые дары усадха... жээнүүдые абаха ... байһанаа тодорхойло...

— КПСС-эй XXI... дын, партиин ЦК-гай ... риин (1973 он) Пл... шиидхэбэринүүдые ... татайгаар дүүргэлгэ ... ороной экономико, ... хамгаалха хүсэ шада... бэхижүүлхэ, совет ... һуудал байдал баян ... болгохо гэһэн гол ... шиидхэхэ юм. Энэ т... эдэбхитэйгээр хабаада... шэ Буряад ороной ... молшуудай хүндэтэй... гань болоно.

ВЛКСМ-эй XVII съ... комсомолой, пионерэй... низацинуудта В. И. Л... нэрэ олгогдоһоор 50... ойнуудые, Буряадай ... молой организациин ... гуулагдаһаар 50 жэл... угтажа байнабди. ... һайндэрнүүдые, нүхэ... хим амжалтатайгаар ... хые уряалнаб, — ... элидхэлшэ үгээ дүү...

ЗУРАГ ... (зүүн гарһаа) ... хаанай дунда ... линн һурагша ... Двинских, «Э... машина» заводо... нолог Геннадий ... саров, прибор ... гын заводой ... Елена Потёмкин... гажанай аймагай ... най колхозой ... экономист Ирина ... лова гэгшэд хөө... жэ байна.

С. БАЛДУЕ...

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэ

ВЛКСМ-эй обкомой нэгэдэхи секретарь **Владимир Раднаевай** хэһэн тоосоото элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсаһан делегадууд XXVI конференциһээ хойшо обкомой ябуулһан хүдэлмэри тушаа шүүмжэлхы ажаглалтануудые хэһэн, дутуу дунданuудые усадхаха талаар юунэй хэгдэхэ байһан тушаа, һаналаа хубаалдаһан, дурадхалнуудые оруулһан байна. Мүн шиидхэбэриеэ хүлеэһэн али олон асуудалнуудые тэдэнэр конференциин анхаралда табяа.

КПСС-эй ЦК-гай партида, совет арадта хандаһан Хандалгада харюу болгон, дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абажа байһан тухайгаа, бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ хам оролсожо, партиин ЦК-гай декабриин (1973 он) Пленумэй шиидхэбэри бэелүүлхын түлөө габшагайгаар ажаллаха уялгатай байһанаа үгэ хэлэгшэд элирхэйлбэ.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгын эхилхэдэ ВЛКСМ-эй Улаан-Үдын горкомой нэгэдэхи секретарь **Валерий Тимашов** трибунада гаража, комсомолой областной организациин XXVII конференциин гүнзэгы удха шанартай, ехэ харюусалгатай сагта үнгэргэгдэжэ байһыень онсолон тэмдэглээ. Буряадай АССР-эй ниислэлэй комсомолшууд болон залуушуул юһэдэхи табан жэлэй шиидхэхы, гурбадахи жэлэй түсэбтэ даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө габшагайгаар ажаллажа гараа гэжэ үгэ хэлэгшэ мэдүүлбэ.

Мяханай комбинадай Валентина Горылевагай, авиазаводой Олег Кудряшовой комсомол-залуушуулай бригаданууд 1975 оной даабариин тоосоогоор ажаллажа байна. Мүн прибор бүтээлгын заводой хүдэлмэришэн Владимир Плюснинэй «Табан жэлэй түсэб—гурба хахад жэл соо», нооһо угаалгын фабрикын Валентина Дмитриевагай комсомол-залуушуулай бригадын «Найман часай даабарие—зургаан час хахад соо» гэһэн үүсхэлнүүдые хотын промышленна предприятинуудай комсомолшууд болон залуушуул нэгэн дуугаар дэмжэһэн байна. Иимэ үүсхэлнүүдэй аша үрэнь ехэ. Жэшээлхэдэ, локомотив-вагон заһабарилгын заводой Геннадий Усольцевой, Виктор Чилмодеевэй комсомол-зулуушуулай бригаданууд мүнөө үедэ 1974 оной март-апрель һарануудай тоосоондо оронхой.

Үйлэдбэриин ашаг үрые улам дээшэлүүлхын тулада мүнөө үедэ горитой хүдэлмэри ябуулагдана. Энэ хүдэлмэриин тон шухала талань хадаа ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгэ, ажалай эмхидхэл улам һайжаруулга, эрдэм наукын, түрүү дүй дүршэлэй түйлалтануудые нэбтэрүүлгэ анхаралда онсо абтаһан байна.

Энэ асуудал шиидхэлгэдэ городой урлан нарижуулагшадай оруулһан хубита ехэ гэжэ нүхэр Тимашов хэлэбэ. Гансал 1973 ондо комсомолшууд болон залуушуудай оруулһан урлан нарижуулгын 712 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ, 200 мянга гаран түхэригэй арьбалалта, алмалта хэхэ арга олгоһон байна.

ВЛКСМ-эй Улаан-Үдын горком тоосоото үе соо элдэб мэргэжэлтэдэй районуудай, городой конкурснуудые үнгэргэһэн юм. Залуу слесарьнүүд, гагнууршад, фрезеровщигууд, официантнууд, токарьнууд гэхэшэлэн сугларжа, ямар дүй дүршэлтэй, дадал шадабаритай байһанаа харуулаа. Мүн Улаан-Үдэдэ зональна хэдэн конкурс үнгэргэгдөө һааб даа.

Залуушуулай мэргэжэлээ, техническэ мэдэсээ дээшэлүүлхэ хэрэгтэнь урданай хүдэлмэришэд ехэ туһа хүргэнэ. Нүхэд А. Е. Перфильев, Б. З. Поздеев, М. Я. Нефедьев болон бусад залуушуулые хүмүүжүүлгэдэ эдэбхитэй хабаадалсана.

Мүнөө үедэ ниитын гурим да, хуули да харша ябадалтай тэмсэхэ хэрэгтэ комсомолой организацинууд горитой үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй. Тиимэһээ комсомолой дайшалхы отрядуудые эмхидхэхэ шухала болоно. Һүүлэй мэдээгээр хотоо соомнай иимэ 27 отряд эмхидхэгдэнхэй. 400 хүн тэдэнэй бүри[д] ородог юм. Гэбэшье ... мотив-вагон заһабар... заводой дайшалхы ... тай жэшээ болоо һаа ... олонхинь урдаа таби... зорилгонуудаа дүүр... шададаггүй байһан... гэмшэлтэй. Тиимэһээ ... отрядуудай эмхидхэл... ридхэл тухай тон ... жатайгаар бодожо үз... гү гэжэ һанагдана.

Хотын комсомолой ... хинь студентнэр болон... родоймнай институт, ... кум, училищинуудта ... дээрээ 26 гара мянга... луу үетэн һурадаг ...

(Үргэлжэлэлынь 3-д... нюурта).

...ХАРУУЛЫТ, БУРЯАДАЙМ КОМСОМОЛШУУД

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэ

(Түгэсхэл. Эхининь 2-дохи нюурта).

Энэмнай нилээн ехэ хүсэн гэшэ ааб даа.

Зундаа студентнэрэй барилгын отрядууд 2 миллион түхэригэй капитальна барилга бодхооһон байна. «Энергия-73» гэжэ технологическа институдай отряд республика соогоо түрүү һуури эзэлжэ, дамжуулгын Улаан тугта, мүнгэн шанда хүртөө һэн.

«Туяа» гэжэ технологическа, багшанарай институдуудай студентнэрһээ бүридэһэн отряд Камчатка гараа юм. Тэндэ манай республикын залуушуул яһала һайнаар ажаллажа ерээ.

Тоосоото үе соо хотынгай комсомолой организаци яһала бэхижэһэн, үргаһан байна. Тон эдэбхитэй 10 мянга гаран залуушуул ВЛКСМ-эй гэшүүндэ абтаа. Тэдэнэй 2,5 мянга гаранинь хүдэлмэришэд. 90 процентнь дээдэ, гүйсэд бэшэ дээдэ, дунда эрдэмтэй.

Саашань үгээ үргэлжэлүүлхэдээ, нүхэр Тимашов обкомой тоосоото элидхэл соохи зарим тэды дутуу дунданууд тушаа тогтоо. Онсолон хэлэхэдэ Владимир Раднаевай элидхэл соо «Комсомольско прожекторэй» хүдэлмэри тухай оройдоошье хэлэгдэнгүй үлөө гэжэ тон зүб тэмдэглэгдээ. Обкомой дэргэдэхи «Комсомольско прожекторэй» штабай хүдэлмэри олон дутагдалтай байгаа. Шалгалта үсөөнөөр үнгэргэгдэдэг, үнгэргэгдөөшье hаа үрэ дүнгынь олондо мэдэгдэнгүй һаладаг шуу.

Мүн обкомой пропаганда болон агитациин таһаг һүүлэй үедэ методическа литература, заабаринуудые райкомуудта муугаар эльгээдэг болоо. Харин мүнөө Буряадай комсомолой байгуулагдаһаар 50 жэлэй алдарта ой ойртоод байна ха юм. Энэ талаар материалнуудые эльгээхээр болоо гэжэ нүхэр Тимашов тэмдэглээ.

ВЛКСМ-эй Хурамхаанай райкомой нэгэдэхи секретарь **Владимир Хорганов** аймагайнгаа залуушуулай туйлаһан зарим тэды амжалтанууд тушаа тогтохо зуураа, обкомой хүдэлмэридэ ушарһан дутуу дунданууд тушаа мүн лэ хэлээ.

2 мянга гаран хүнһөө бүридэһэн аймагай комсомолой организациин 1500 гаран гэшүүдынь үйлэдбэри дээрэ сэхэ ажалладаг байна. 1973 ондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоһон 210 комсомолшууд шиидхэхы, гурбадахи жэлэй даабарие болзорһоонь урид дүүргэһэн тухайгаа элидхээ һэн. Мүн 4 хүн ВЛКСМ-эй ЦК-гай грамотануудаар, 38 хүн ВЛКСМ-эй ЦК-гай Хүндэлэлэй тэмдэгүүдээр, 15 хүн «1973 оной социалис мүрысөөндэ илагша» гэһэн тэмдэгээр шагнагдаа.

Гааргын-Адагай һү һаалиин фермын комсомол-залуушуулай коллектив жэлэйнгээ түсэбтэ даабарие 147 процент дүүргээ.

Аргатын һү һаалиин фермын һаалишан, комсомолка Санжидма Тарасова «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор шагнагдаа. Иимэ жэшээнүүд олон. Социалис мүрысөөнэй хүмүүжүүлхы, эсэргүүлхы удха шанарынь эндэ тобойсо гарана.

Энэ хэрэгтэ ВЛКСМ-эй Хурамхаанай райком горитой анхарал хандуулдаг байгаа. Нооһо хайшалагшадай, трактористнарай, һаалишадай конкурснууд эмхитэйгээр үнгэргэгдөө һэн. Илагшадай дүй дүршэлые олондо мэдээжэ болгохын тулада горитой хүдэлмэри ябуулагдаһан байха.

Саашадаа үгэ хэлэгшэ залуушуулай хүдөөһөө хото ябашадаг ушарай улам олошоржо байһан тухай тогтобо. 1973 ондо 283 хүн 10-дахи класс дүүргээ. Тэдэнэрэй 47-ниинь институдуудта, 47-ниинь техникүмүүд болон училищинуудта, 7-ниинь ГПТУ-нуудта орожо шадаһан байна. 114-ниинь нютагтаа үлөө. Теэд эдэнэрэй тон үсөөниинь малшадаар, механизатораар ажаллахаяа гараһан байха юм. Энэ юун дээрэһээ болоноб? Нэн түрүүн һургуулинуудта һурагшадые саашадаа ямар нэгэн мэргэжэлдэ һургаха оролдолго гаргагданагүй. Олон ушарта дунда һургуули дүүргэһэн залуу хүн юу хэхэ, хаана хүдэлхэ байһанаа хүсэд ойлгохогүй байдаг ха юм. Мүн хүдөөгэй эрхэ байдал, ажабайдалай талаар хангалгын таагүй байдал муугаар нүлөөлнэ.

Хүдөөдэ техническэ революциин «амисхаал» элеэр үзэгдэдэг болоо. Тиимэһээ залуу колхозник, совхозой хүдэлмэрилэгшэн бүхэнэй техническэ эрдэмынь мүнөө үеын эрилтэ хангамаар байха ёһотой. Энээниие улам бүри дээшэлүүлгэдэ Улаан-Үдын промышленна предприятинуудай комсомолой организацинууд нилээд туһалха зэргэтэй һэн. Жэшээлхэдэ, Валерий Тимашов гү, али Виталий Колесников (авиазавод) хүдөө гаража, энэ талаар ябуулагдадаг хүдэлмэриингөө дүй дүршэлые хөөрэжэ үгэдэг. харуулдаг һаань, һайн байгаа.

Манай аймагта спортдо дуратайшуул олон. Теэд мүнөө болотор өөһэдын ДОСААФ-ай аймагай советгүй байнабди. Энэ асуудалаар ДОСААФ-ай республиканска советтэ нэгэтэ бэшэ хандаашье һаамнай, анхаралаа табиһан юумэниинь огто үгы.

Авиазаводой комсомол-залуушуулай бригадые даагша **Владимир Заморозов** гол түлэб социалис мүрысөө эмхидхэлгэ тухай хөөрөө. Үнэхөөрөөшье, авиазаводто тэрэнэй эмхидхэл һайнаар табигданхай. Комсомол-зулуушуулай 80 бригада өөһэд хоорондоо мүрысэн, залуу хаба шадалаа туршан ажаллана.

Олег Кудряшевой комсомол-залуушуулай бригада ВЛКСМ-эй XVII съездын нээгдэхэ үдэр табан жэлэйнгээ түсэб дүүргээд байхабди гэжэ үгээ үгөө. КПСС-эй ЦК-гай партида, совет арадта хандаһан Хандалгадань харюу болгон нүхэр Зборовскиин бригада март һарада, нүхэр Демченкын бригада август һарада 1974 оной түсэб гүйсэд дүүргэхэбди гэжэ мэдүүлээ.

Мүнөө үедэ комсомол-залуушуулай бригада, бүлэг, халаан бүхэн «ВЛКСМ-эй XVII съездын нэрэмжэтэ» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэжэ байна. Илажа гарагшадта вымпелнүүд, үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаха юм.

ВЛКСМ-эй XVII съездын нээгдэһэн үдэр комсомолец бүхэн 8 часай даабарие 5 час соо дүүргэхэ зорилготойбди гээд, Владимир Заморозовой мэдүүлхэдэнь зал соо һуугшад альга ташалгаар угтаба.

Саашадаа үгэ хэлэгшэ городой промышленна предприятинуудай комсомолой организацинуудай хоорондохи социалис мүрысөөнэй өмхидхэлэй дутагдалнууд тухай шүүмжэлхы ажаглалта хээ, дурадхалнуудые оруулаа.

Тиихэдээ мэргэжэлээрээ дүтэрхы комсомол-залуушуулай бригаданууд өөһэд хоорондоо мүрысэхэ ёһотой гэжэ Владимир Заморозов тэмдэглээ. Залуушуулай дуу, хатарай конкурснуудые олоор үнгэргэхэ, оюун бэлигтэниие элирүүлхэ, бүхэсоюзна болоод зональна харалгануудта олоор хабаадалсуулхые оролдоо һаа, эхэ һайн һэн.

Мүн комсомолой эдэбхитэдэй слёдуудые үнгэргэжэ, түрүү дүй дүршэлөө халаан абалсаха, комсомолой хүдэлмэриин шэнэ онол арга, методүүдтэй танилсуулдаг, өөһэдынгөө ажал ябуулгын ямар зэргэ байһые зүбшэн хэлсэдэг һаа мүн лэ һайн байгаа.

Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонишон **Евдокия Бадмаева** үгэ абана. Тэрэ КПСС-эй ЦК-гай партида, совет арадта хандаһан Хандалгые анхаралтайгаар уншаад, абаһан социалис уялгануудаа дахин хаража, нилээд хубилалта оруулааб гэжэ мэдүүлбэ. Залуу хонишон 100 эхэ хониин бүхэнһөө 103 хурьга түлжүүлхэ, хониин бүриһөө 4 килограмм нооһо хайшалха, эхэһээнь таһалха багта хурьгадай тус бүриин шэгнүүрые 23 килограмда хүргэхэ зорилготой. Тиихэ зуураа хони, хурьгаяа гээлтэдэ оруухагүйбди гэжэ бэеэ уялгалаа.

Саашадаа Евдокия Бадмаева гол түлэб һургуули дүүргэһэн үхибүүд тухай, малшадые ажаһуудалайнь талаар хангалгада ушарһан дутуу дунданууд тушаа тогтобо. 1973 ондо 10 класс дүүргэһэн 40 гаран хүбүүд, басагад комсомолой путёвкоор колхозуудта хүдэлхээ ошоо һэн. Теэд мүнөө үедэ тэдэнэрэй тон үсөөхэниинь хүдэлжэ байһан газартаа үлөө. Энэ юун дээрэһээ болооб? Хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин нэгэ ехэ дутагдал эндэ тобойсо харагдана. Мүн зарим ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд хүбүүд, басагадые жэжэ божо хүдэлмэридэ ябуулна, гол шухала мэргэжэлдэ һургахые оролдоногүй. Ажаһуудалай, соёл болбосоролой талаһаа хангалгын мууһаа боложо, залуушуул город тээшэ эрмэлзэнэ.

Үгышье һаа, ажаһуудалайнь талаһаа малшадые ямараар ханганаб гээд хараад үзэе. Автолавканууд саг болзор соогоо ябанагүй. Ерээ болоходоо тон хэрэгтэй эдеэ хоолой, эд барааной зүйлнүүдые асарнагүй. Гэр байра муу. Иимэ эрхэ байдалда зарим залуушуул таараһагүй ха юм даа.

Ажалай түрүүшүүлэй уулзалгануудые обкомдо бэшэ, харин ямар нэгэ эрхим хонишонойдо гү, али һаалишанайда үнгэргэдэг болоёл гэжэ Еврокия Бадмаева дурадхаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Конференциин забһарлалай үедэ.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Родина» колхозой механизатор **Галина Забровская** басагад тракторнуудта һуугты гэжэ уряалба. Энэ басаган гурбан жэлэй саана табадахи СПТУ дүүргээд, тракторист болоо юм. Түрүүшэгээр хүндэшэг байгаашье һаань, нэтэрүү, бэрхэ басаган бэрхэшээлнүүдые нэтэрүүгээр дабажа, мүнөө дүй дүршэлтэй механизаторнуудай нэгэн болонхой.

Үнгэрэгшэ жэлдэ Галина 1046 гектар (900-най орондо) газар һайн шанартайгаар хахалаад, 1196 килограмм горючи, 265 түхэригэй запчастьнуудые алмаһан байна.

«Родина» колхоздо механизатор басагад олон. Мүнөөшье үшөө 7 хүн училищи дүүргэхэ боложо байна. Эгэшэ дүү Горюнованууд, Галина Сажина болон бусад 1973 ондо мүн лэ амжалтатайгаар ажаллажа, магтаалда хүртэһэн байна.

Эдэ басагадта үльгэр жэшээ болохо хүнүүд нютагтань олон. СССР-эй Верховно Соведэй депутат А. Ф. Варфоломеева дүй дүршэлтэй, түрүү механизатор юм. Тэрэ басагадта заадаг, туһалдаг, баян дүй дүршэлөө хубаалдадаг.

Мүнөө үедэ техникэ заһабарилга түлэг дундаа ябажа байна. Тиимэһээ Галина Забровская энээндэ анхаралаа хандуулха зуураа, запчастьнуудые муугаар асарна гэжэ «Сельхозтехникын» аймагай отделениие зэмэлбэ. Запчастяар һайнаар хангабални, февралиин 23 болотор техникээ заһабарилжа дүүргэхэбди гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Партиин Хандалгада харюу болгон, Галина Забровская дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абаа юм байна. «МТЗ-50» түхэлэй трактораар мянган гектар газарые һайн шанартайгаар хахалжа, мянган килограмм горючи, 300 түхэригэй запчасть алмахаб гэжэ бэеэ уялгалаа.

ЛВРЗ-гэй комсомолой комитедэй секретарь **Александр Лубсанов** хүдэлмэри тухайдаа тобшохоноор хөөрэбэ.

Локомотив-вагон заһабарилгын заводой комсомолшууд болон залуушуул тоосоото үе соо даабариһаа гадуур хоёр локомотив, гурбан вагон, нэгэ дизель заһабарилан гаргаа. 211 тонно хаядаһан түмэр түдэгэ суглуулаа, 1 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай теплицын түрүүшын ээлжээн баригдаа. Тиихэтэй хамта элдэб шухаг материалнууд горитойгоор алмагдаа һэн.

1974 ондо комсомолшуудай хүсөөр 600 хүнэй байха хамтын байра, теплицын хоёрдохи ээлжээн баригдаха юм.

Обкомой тоосоото элидхэл соо ГТО-гой нормонуудые тушаалга тухай юуншье хэлэгдээгүй гэжэ нүхэр Лубсанов тон зүб тэмдэглээ. ЛВРЗ-дэ 5 мянга гаран комсомолой наһанай зон бии һаань, тэдэнэй 283-ниинь лэ алтан, мүнгэн, бронзо тэмдэгүүдтэ хүртэнхэй. Мэргэн буудалгаар, тамаралгаар нормо тушааха гээшэ бэрхэтэй хэрэг. Юуб гэхэдэ, һайн тирнүүд үсөөн, тиихэдэ оройдоол нэгэ, хоёр тамаралгын бассейн бии. Тиимэһээ бассейн бариха һанаатайбди. Юумэн хуу бэлэн, гансал мүнгэн үгы. Локомотивхабсаралгын, модельнэ цехүүдэй комсомолшуудай үүсхэлээр заводой комсомолец бүхэн субботник, воскресник эмхидхэжэ, олоһон мүнгэеэ бассейн бариха жасада тушааха болонхой.

Гусиноозёрскын ГРЭС-эй бульдозерист **Александр Зорин** энэ бүхэсоюзна комсомолой габшагай барилгын ямараар ябажа байһан тушаа хөөрэбэ.

1973 оной түсэбтэ даабарие барилгын коллектив дүүргээ. Теэд бэрхэшээлнүүд олон. Жэшээлхэдэ, экскаваторнуудые, бульдозернуудые үсөөнөөр эльгээнэ. Энээнһээ боложо түсэб дүүргэгдэнгүй үлөө. Гэбэшье газар малталгада ажаллажа байһан комсомолшууд болон залуушуул арга боломжонуудаа хаража үзөөд, халаанайнгаа даабарие 30 минутаар урид дүүргэхэ зуураа, ажалай бүтээсые 120 процентээр дээшэлүүлхэ гэжэ шиидэбэ. Техникээ ханалгатай һайнаар хэрэглэжэ, ажалай эмхидхэл һайжаруулжа шадаа хадаа, хүдэлмэриин үнэтэ саг хаялгые усадхаа хадаа энэ зорилгые гүйсэд бэелүүлхэ аргатай байһанаа элирхэйлээ. Тиигэбэл 1974 оной түсэбые байгша оной сентябриин 20-до дүүргэхэ арга боломжо бии.

ГРЭС-эй барилгада дутуу дунданууд олон. Социалис мүрысөөн муугаар эмхидхэгдэнэ, дүнгүүдынь саг соогоо гаргагданагүй, хүдэлмэришэд дутана.

ВЛКСМ-эй райкомууд комсомолой путевкоор эдэбхитэй залуушуулые манда эльгээжэ байха ёһотой аад, тон үсөөнөөр ябуулна. Жэшээлхэдэ, 1973 ондо 28 комсомолшууд бэшэ аймагуудһаа, городһоо, 11 хүн сэрэгэй частьнуудһаа ерэһэн байха юм. Харин Улаан-Үдын Советскэ райкомой эльгээһэн 12 хүнэй 10-ниинь һара соошье хүдэлэнгүй ябашоо. Мүн олон ушарта хуулиин наһа хүрөөгүй үхибүүдые эльгээнэ. Удаан тогтонгүй тэдэнэр баһал бусашана.

Энэ хэрэгтэ тон харюусалгатайгаар хандажа, үнэхөөрөө эрхим комсомолшуудаа райкомуудай манда эльгээгээ хадань, иимэ байдалда орохогүй байгаабди гэжэ нүхэр Зорин тэмдэглээ.

Барилга дээрэ спортивна хүдэлмэри тон муугаар ябуулагдана. «Труд» бүлгэмэй республиканска совет энэ асуудалда анхаралаа хандуулнагүй. Бэрхэ тренернүүд манда үгы, спортын хэрэгсэлнүүд хомор.

Саашадаа Александр Зорин январиингаа түсэб болзорһоонь урид дүүргэһэн тухайгаа конференцидэ элидхэжэ, нэрьемэ альга ташалгаар угтагдаба.

Һуралсалаа улам һайжаруулжа, түрэл партиингаа халуун анхарал харюулхые хододоо эрмэлзэнэбди гэжэ республиканска нэгэдэхи интернат һургуулиин 10-дахи классай һурагша **Валентина Маниева** конференцидэ мэдүүлбэ. Энэ һургуулиин комсомолшуудай 99 процентнь «2» гэһэн сэгнэлтэгүйгөөр һурана. Һурагшадай мэдэсые улам бүри дээшэлүүлжэ, һуралсалай шанар һайжаруулхын тулада горитой юумэн хэгдэнэ.

Предметнэ кружогууд, неделинүүд, уншагшадай конференцинүүд, факультативууд олоор үнгэргэгдэдэг болонхой. Багшанарай институдай дэргэдэ ахалагша классуудай һурагшанарай факультатив эмхидхэгдээ. Бэшэшье институдуудта иимэ факультатив бии болгоо һаа һайн һэн.

Мүн ахалагша классуудай һурагшанарай городской научна бүлгэм бии болгоо һаа, алишье талаһаа туһатай байха байгаа. Үхибүүдэй техническэ творчество хүгжөөлгэдэ промышленна предприятинуудай комсомолой комитедүүдэй анхаралаа табяа хадань тон һайн байгаа гэжэ Валентина онсолон хэлээ.

Зунай амаралтын үедэ 1-дэхи интернат һургуулиин үхибүүд «Туяа» гэжэ ажалай лагерьта амардаг. Тиихэдээ Улаан-Үдын аймагай «Заветы Ильича» совхоздо али болохын туһа хүргэдэг юм. Үнгэрэгшэ зун республика соомнай һурагшанарай үйлэдбэриин 23 отряд эмхидхэгдээ һэн. Саашадаа иимэ отрядуудые һургуули бүхэндэ бии болгожо, хоорондонь мүрысөө дэлгэрүүлжэ, илагшадтань дамжуулгын Улаан туг барюулжа байдаг һаа, һайн бэлэй. Үгы гэбэл «Артек», «Орлёнок» ошожо амарха түлөөһэгүй путевкоор шагнадаг байбал, үхибүүд ямараар омогорхохо, баярлаха гээшэб.

Буряадай багшанарай институдай студентка **Галина Цоктоева** үндэр мэдэсэтэй, һайн мэргэжэлтэдые гаргаха зорилгоёо дээдэ һургуулиин хэр зэргээр дүүргэжэ байһыень онсолон харуулхые оролдоо. Нёдондо зунай сессиин дүнгөөр энэ институдта студентнэрэй успеваемость 2,4 процентээр дээшэлжэ, 93,6 процентдэ хүрэһэн байна. Зүгөөр бүхы студентнэрэй 60 процентнь «гурба» гэһэн сэгнэлтэтэй һурадаг байна. Иимэ тоо, баримта хараад үзэхэдэ, дунда жиирэй мэргэжэлтэд тон олоор гаргагдаха зэргэтэй байна гэжэ тэрэ элирхэйлнэ. Тиихэдээ һуралсалай комиссинууд энээндэ анхаралаа онсо хандуулха уялгатай. Гэбэшье эндэ аша туһатай онол арга үшөөл шиидхэбэрээ олоодүй байна хаш.

Эрдэм наукын хүгжэлтын хэмжээн найман жэл болоод лэ хоёр дахин ехэ болоно гэжэ эрдэмтэд тоолоно. Энээн дээрэһээ бодоходо, институдта һуража байһан залуу хүн хадаа саг үргэлжэ ургажа, мэдэсэеэ дээшэлүүлжэ шадаагүй хадаа сагай эрилтые оройдоошье харюулжа шадахаяа болишохо.

Буряадай филиал энэ хэрэгтэ анхаралаа хандуулнагүй. Мүн институдуудай холбоо бэхижүүлжэ, үдэшэнүүдые, семинарнуудые сугтаа үнгэргэжэ байдаг һаа һайн һэн. ВЛКСМ-эй обкомой гү, али Буряадай филиалай дэргэдэ студентнэрэй научна центр бии болгоо һаа, мүн лэ туһатай байгаа.

Институдта һурахаяа ерэхэ хүбүүд, басагад тухай һанаагаа зобохо саг ерээ. Ямар бэлэдхэлтэй, ямар мэргэжэлтэй хүн һурахаяа ерэхэнь бэ гэһэн асуудал багшанарташье, мандашье хамаагүй бэшэ гэжэ Галина Цоктоева хэлээ. Институдтаа арбадахи классай үхибүүдэй факультативуудые бии болгообди. Зүгөөр саашадаа «Ерээдүйн студентын факультет» нээгээ һаа, бүришье һайн байха һэн.

Прибор бүтээдэг заводой прессовщица **Валентина Корданенко**, Хэжэнгын аймагай Худанай совхозой һаалишан **Баир Санжимитыпов**, горпищеторгын комсомолой комитедэй секретарь **Мария Софьина**, Буряадай АССР-эй гэгээрэлэй министрэй орлогшо **З. А. Пирогова**, сэрэгэй алба хаагша **Анатолий Говоров**, трамвайн управлениин инженер-технолог **Мара Хабаркова** гэгшэд үгэ хэлэһэн байна.

Конференциин хүдэлмэридэ КПСС-эй обкомой бюрогой гэшүүд хабаадалсаа. ВЛКСМ-эй ЦК-гай секторые даагша **И. З. Джабилидзе**, партиин обкомой секретарь **К. М. Продайвода** конференциин делегадуудай үмэнэ дэлгэрэнгы үгэ хэлэһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: конференциин эгээ залуу делегат, Захаамнай аймагай Санагын дунда һургуулиин 9-дэхи классай һурагша Таисия Цыдыпова.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ОЛОНОЙ АНХАРХА АСУУДАЛ

Оронойнгоо промышленностиие бүри түргэнөөр хүгжөөжэ, элдэб олон оньһон түхеэрэлгэнүүдые, машина, тракторнуудые олоор бүтээн гаргахын тула булад, шэрэм ехээр хайлуулан гаргаха хэрэгтэй бологдоно. Һайн шанартай булад ехээр хайлуулан гаргахын тула түмэрэй хаядаһан хэрэглэгдэдэг гэжэ олондо мэдээжэ ааб даа. Тиимэһээл түмэрэй хаядаһа суглуулха хэрэгтэ тон ехэ анхарал табигдана. Завод, фабрикануудай, колхоз, совхозуудай коллективүүдтэ һара бүри даабари үгтэжэ байдаг гээшэ.

Манай республикын промышленна предприятинуудай, хүдөө ажахынуудай коллективүүд энэ шухала хэрэгтэ хэр харюусалгатайгаар хандана гээшэ хаб? Үнгэрһэн жэлэй дүн гаргаад үзэхэдэ, авиационно, локомотив-вагон заһабарилгын, хүүргэнүүдэй түмэр зүйлнүүдые бүтээдэг, Шэнэ-Бэрээнэй механическа заводуудай, «Забайкаллес» комбинадай, Буряадай АССР-эй худалдаа наймаанай министерствын коллективүүд түмэрэй хаядаһа суглуулха даабаряа амжалтатайгаар дүүргэһэн байха юм. Энэ коллективүүд жэлэй эхинһээ муу бэшээр түмэрэй хаядаһа суглуулна. Гэбэшье зарим коллективүүд арадай ажахын шухала удха шанартай энэ хэрэгтэ анхарал багатайгаар хандана. Буряадай АССР-эй Хүдөө ажахын министерствын ажахынууд түмэрэй хаядаһа суглуулха һара бүриингөө даабари дүүргэдэггүй байха юм. Түнхэнэй, Хориин, Яруунын, Баунтын аймагуудай ажахынууд түмэрэй хаядаһа суглуулха даабаряа оройдоол 20—22 процент дүүргэнэ. Дурдагдаһан эдэ аймагуудай ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд өөһэдынгөө мэргэжэлтэдтэ, харюусалгатай хүнүүдтэ эрилтэ багатайгаар хандана. Түмэрэй хаядаһа суглуулха ажалые балай тооногүй. Тиимэһээ иимэ гэгдэлдэ ороно бшуу. Хүдөө нютагуудта 800 тонно түмэрэй хаядаһан бии гэжэ элирүүлэгдэнхэй. Энээниие саг болзор соонь гүрэндэ тушаахада яанаб?!

Мүнөө хүдөөгэй ажалшад бага зэргэ сүлөө оронхой. Түмэрэй хаядаһа город шэрэхэ машинануудшье бии ха юм. Хабарай тарилгын эхилтэр хүдөө нютагуудһаа яһала ехэ түмэр суглуулжа болохо. Гэбэшье түмэрэй хаядаһан һанаһанда хүрэмөөр суглуулагданагүй.

Манай республикын ажалшад байгша оной түрүүшын квартал соо 23 мянган тонно түмэрэй хаядаһа суглуулха даабаритай. Теэд январь һарын даабариин дүүргэлтые хараад үзэхэдэ, һанаа зоборитой болоод байна. Хорин табан үдэрэй даабари оройдоол 66 процент дүүргэгдээ.

Түмэрэй хаядаһа суглуулха хэрэгтэ олон дутагдалнууд бии. Гэрэниие саг дары үсадхангүйгөөр ехэ юумэ хэхэбди гэжэ хэлэхэнь бэрхэтэй. Түмэрэй хаядаһа суглуулха хэрэгтэ нютагай болон аймагай Соведүүд анхарал багаар хандуулна. Энэ даабариин дүүргэлтые нютагай Соведүүдэй зүгһөө ходо хинан шалгажа байха тон шухала. Түмэрэй хаядаһа суглуулгаар воскресникүүдые үнгэргэхэ хэрэгтэй. Энэ бүхы хэмжээ ябуулгануудые хээд, ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалгые дээшэлүүлээ һаа, республикымнай ажалшад түмэрэй хаядаһа суглуулха даабаряа дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ арга боломжотой гээд һанагдана.

Б. БЕРЛОВИЧ,
Буряадай «Вторчермет» управлениин ахалагша инженер.

АГЫН ОКРУГОЙ ҺОНИН

ТҮСЭБҮҮД ДҮҮРГЭГДЭЭ

Баян хонгор Агын нэмжээ үргэн талын ажалша малша буряадууд орон нютагайнгаа олзо баялигые арьбадхалсаһаар. Түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи жэлдэ округой ажахынууд Эхэ орондоо сагаан эдеэ үгэхэ даабаряа болзорһоонь урид дүүргээ. 12 мянган тонно һүн бэлэдхэлэй пунктнуудта тушаагдаһан байна.

Энэ хэрэгтэ округой эгээл томо ажахынууд ехэхэн хубитаяа оруулаа. Тэдэнэй дунда Һүдэнтын Ждановай, Хара-Шэбэрэй Кировэй, партиин XXII съездын нэрэмжэтэ колхозууд бии. Һү ехээр һаадаг эрхим һаалишадай тоо һара бүри олошорно. Социалис мүрысөөндэ илагшадай хүндэлэлдэ округой түб һууринда ажалай алдар солын улаан туг мандуулагдана.

Округой ажахынууд үнгэрэгшэ жэл гүрэндэ нооһо, үндэгэ, таряа, хартаабха, овощ худалдаха түсэбүүдээ мүн лэ үлүүлэн дүүргэбэ.

ШЭНЭ ГУРИМААР

Социалис мүрысөөнэй гуримуудые зохёон табиха зуураа, Сагаан-Уулын «Путь Ильича» колхозой правлени болон партбюро хонишодойнгоо ажалай дүнгүүдые баллай гуримаар тооложо гаргаха гэжэ шиидхэһэн байна. Жэшээнь, даажа байһан отарын хонидой нэгэшье толгой гарзагүй байбалынь, хонишондо 100 балл бэшэгдэхэ, 99 процент байлгаа һаа, 80 балл абаха, 98 процентын түлөө — 60 балл гэхэ мэтэ.

Мүн хурьгадые абаһанай, нооһо хайшалһанай, үбһэ тэжээл бэлэдхэһэнэй, хотонуудые бариһанай түлөө хонишодто балл табигдана. Жэшээнь, зуун эхэ хониинһоо 110-һаа доошо бэшэ хурьга абаа һаань, 80 балл тоологдохо.

Хонишод иимэ гуримда дадажа, ехээр зохидшообо. Энээнэй ашаар ажалай журам бүхэжөө, ахалагша хонишод өөһэдтөө, мүн туһалагшанартаа эрилтэтэйгээр хандажа хүдэлдэг болоо. Һүүлэй дүнгүүдээр мүрысөөндэ ахалагша хонишон Содном Сосоров илаба. Тэрэ 320 балл абаа. 280 балл абаһан Ажалай Улаан Тугай орденто хонишон Балдан Батожаргалов хоёрдохи һуури эзэлбэ.

ТАРИЛГАДА БЭЛЭН

Могойтын районой Кировэй нэрэмжэтэ колхоз 1974 оной хабарай тарилгада бэлэдхэхэ хүдэлмэриеэ сүм дүүргэбэ. 2150 тонно орооһон арилгагдажа, тарилгын шанарта хүргэгдөө. Тэрэнэй далан процентнь нэгэдэхи — хоёрдохи классуудай гэжэ тоологдоно. Бүхы шэниисэ, обёосойнь үрэһэн һайн сортын юм.

Тус колхоздо үрэһэнэй таряа ургуулдаг хоёр звено хүдэлдэг. Тэдэниие шадабаритай бэрхэ нүхэд Базар Очиров, Хуснулай Гатьятулин толгойлно. Үнгэрэгшэ намар эдэ звенонуудай гэшүүд гектар бүхэнһөө 13—14 центнер таряа суглуулжа абаа.

Мүн хара-шэбэрэйхид декабриин 12-то бүхы трактор, плуг, сеялкэнүүдээ заһабарилжа түгэсхэбэ. 64 «булад хүлэгүүд» колхозой мастерскойн газаа жэрылдэн зогсонод. Эдэ үдэрнүүдтэ үбһэ сабшадаг машинанууд болон комбайнуудай заһабарилга түлэг дундаа ябажа байна. Тэдэнь мартын 1-дэ булта бэлэн болохо юм.

«АЯНГА» АЯНШАЛҺААР

Хоёр жэлэй саана байгуулагдаһан «Аянга» гэжэ нэрэтэй дуу-хүгжэмэй эстрадна ансамбль округ, мүн Забайкалида мэдээжэ хүндэтэй болонхой. Үнгэрэгшэ намар ансамбль Буряадай республикын урда аймагуудаар аяншалһан юм. Мүнөө «Аянга» шэнэ программа зохёогоод, Шэтын областиин зүүн урдахи районуудаар наада харуулба.

Ансамблиин артистнар элдэб газар нютагуудһаа сугларанхай. Цырен-Дулма Цойжилова Дарима Тугдумова хоёр уран һайханай кружогуудһаа дуушад боложо ерээ. Хатаршад Светлана Дабаева, Борис Аюров Шэтын соёлой училищи дүүргээ. Урдань багша байһан Дулма Дашиева буряад арадай хуур-чаанза дээрэ наададаг. Москвагай училищида хүмүүжэһэн Владимир Фокаев ансамблиин хүгжэмэй хүтэлбэрилэгшэ юм. Дон мүрэнэй эрьеһээ Эдуард Красильщик ерэжэ, һонирхолтой наада харуулна.

«Аянгамнай» аяншалһаар. Арад зон альга ташажа, ябаһан газартань залуу артистнарые халуунаар угтана.

СССР-эй Наукануудай академиин Главна астрономическа обсерваториин Николаевска таһагай эрдэмтэд бүхы оронойнгоо эрдэмтэдтэй хамта Когоутегэй һолирые шэнжэлжэ эхилэнхэй. Энэ һолир мүнөө газарһаа харагдахаар зайда ерэнхэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: физико-математическа эрдэмэй кандидат, обсерваториин научна хүдэлмэрилэгшэ Ф. Ф. Калихевич.

ТАСС-ай фотохронико.

Анатолий Карпов дэлхэйн эрхимэй эрхим шатаршан гэжэ нэрлэгдэhээр хэдэн жэл болобо.

Совет ороной шатаршан 1973 оной дүнгөөр манай ороной арбан эрхимэй эрхимүүдэй тоодо оролсоhон байна.

Оройдоо 22-той боложо ябаhан Анатолий Карпов Москва, Гастингс. Сан-Антонио, Ленинград, Мадрид болон бусад хото городуудта үнгэргэгдэhэн уласхоорондын наадануудта, нэгэтэ бэшэ шүүжэ гарахадаа, түрүүшын шангуудта хүртөө hэн.

Түрүүшынь ехэ амжалта 1969 ондо туйлаhан юм. Тиихэдэ Анатолий Карпов Совет ороной шатаршадай дунда Б. Спасскиин удаа дэлхэйн чемпионой нэрэ зэргэдэ (эдиршүүл сооhоо) хүртөө бэлэй.

Мүнөө Анатолий Карпов (зураг дээрэ баруун гарhаа) дэлхэйн түрүү hуури эзэлхын түлөө эхилхэ мүрысөөнэй түгэсхэлэй наадада хабаадалсаха эрхэ олохын түлөө эхилhэн уулзалгада Лев Полугаевскитэй тулалдажа эхилбэ.

(ТАСС-ай фотохронико).

ТОБШОХОНООР...

ШАТАР. Дэлхэйн түрүү hуури эзэлхын түлөө эхилхэ мүрысөөнэй нааданда хабаадалсаха эрхэ олохын түлөө эхилhэн табадахи наадандаа Бразилиин гроссмейстер Энрике Мекинг совет шатаршан, гроссмейстер Виктор Корчнойдо шүүгдээб гэхэ баатай боллоо. Мүнөө Корчной нэгэ очкотой, түрүүлжэ эхилбэ. Эдэ хоёрой зургаадахи наадаиинь тэнсэлгээр дүүрэhэн байна. Мүнөөдөө хоёр очкотойгоор түрүүлжэ ябаhан Борис Спасский Роберт Бирнтэй табадахи уулзалгаяа тэнсэлгээр түгэсхэбэ.

Тигран Петросян Лайош Портишиие (Венгри) табадахи наадандаа шүүжэ, нэгэ очкогоор түрүүлбэ.

Москвада наадажа байhан Лев Полугаевский Анатолий Карпов хоёрой зургаадахи наадан хойшолуулагдаба. Эндэ Лев Полугаевский үбшэлөө. Наадаиинь январиин 30-да үнгэргэгдэхэ.

★ АВТОСПОРТ. Москвагай нэгэ ипподром дээрэ машинаар урилдалгаар үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ Москвагай жолоошон Владимир Бубнов эрхимлэжэ, СССР-эй чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Тэрэ «Москвич» машинаар урилдаhан байгаа. Мүнгэн, бронзо медальнуудта Тольятти хотын Анатолий Козырчиков, Москвагай Валентин Богатов гэгшэд хүртэбэ.

★ БАСКЕТБОЛ. СССР-эй эрэшүүлэй суглуулагдамал командын гэшүүд Бразиляар айлшалалгаяа түгэсхэбэ. Эндэ манай спортсменүүд хоёр удаа шүүhэн, дүрбэ удаа шүүгдэhэн байна.

★ ШАРГААР УРИЛДААН. Ленинградай суглуулагдамал команда шаргаар үнгэргэгдэhэн урилдаанда шалгаржа, СССР-эй кубогта түрүүшынхеэ хүртэбэ. Үнгэрэгшэ жэлэй чемпион Латвиин спортсменүүд хоёрдохи, Украинын команда 3-хи hуури эзэлбэ.

★ КОНЬКИ. Дэлхэйн чемпион Москвагай Валерий Муратов богони зайда урилдагшадай Совет ороной конькишадай командые ударидаха юм. Дэлхэйн түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн февралиин 16—17-до Инсиуке хотодо үнгэргэгдэхэ. Мүрысөөндэ, хабаадалсахаар Валериин дүү хүбүүн—Юрий. Ленинградай Владимир Кащей, Александр Сафронов, эхэнэрнүүд сооhоо Горькиин Татьяна Аверина, Москвагай Вера Краснова, Смоленскын Любовь Садчикова, Ленинградай Нина Статкевич гэгшэд дэлхэйн түрүү hуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэхэ нааданда хабаадалсаха болобо.

★ ФИГУРНА hОЛЖОРОЛГО. Загреб хотодо Европын түрүү hуури эзэлхын түлөө январиин 29-дэ эхилhэн нааданда 19 ороной спортсменүүд хабаадалсана. Манай ороной нэрэ солые дэлхэйн чемпионууд Ирина Роднина, Александр Зайцев, Людмила Смирнова, Алексей Уланов, Надежда Горшкова, Евгений Шеваловский, елүүр дээрэ танца хатаралгаар дэлхэйн дүрбэ удаа чемпионууд Людмила Пахомова, Александр Горшков, Наталья Линичук, Геннадий Карпоносов, Ирина Моисеева, Андрей Миненков, нэжээдээр hолжорходоо бэрхэ гэгдэhэн Марина Саная, Владимир Ковалев, Юрий Овчинников, Сергей Волков гэгшэд хамгаална.

(ТАСС).

Москвагай хэдэ мянган студентнүүд сүлөөтэй сагтаа спортоор hонирходог юм. Ветеринарна академиин адуу үсхэбэрилгын кафедрын профессор И. Ф. Бобылев мори урилдаанай мүрысөөндэ студентнүүдые олоорнь хабаадуулжа байдаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ветеринарна академиин нэгэдэхи курсын студентка Людмила Шатько.

ТАСС-ай фотохронико.

МҮРЫСӨӨНЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

Үнгэрhэн 1973 ондо республикын полиграфическа промышленностиин болон номой худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй дүн гаргагдажа, «1973 оной социалис мүрысөөндэ илагша» гэжэ тэмдэг барюулха гэhэн тогтоол республикын Министрнүүдэй Совет, облпрофсовет баталан абаа. Шагнагдагшадай дунда республикын типографиин хүдэлмэришэд — линотипистка Н. Г. Бобылева, хэблэгшэ В. Г. Драган, газетэ гаргалсадаг наборщица А. А. Конева, переплётчица З. Ф. Камаева, оёдолшон З. Н. Могильницкая, линотипистка Т. А. Помазкина, цинкограф-травильщик П. Е. Рогов, урдань республикын типографида наборщигоор хүдэлhэн, мүнөө Галуута-Нуурай типографиин директорээр хүдэлжэ байhан Е. Ф. Васильченко гэгшэд бии. Эдэнэрhээ гадна, республикын Ахын, Баргажанай, Бэшүүрэй, Баунтын, Хяагтын, Хориин, Хэжэнгын, Хурамхаанай, Загарайн, Захааминай, Зэдын, Түнхэнэй болон бусад аймагуудай типографиин, номой худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд шагнагдаа.

Манай корр.

◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда: Нүхэр Л. И. Брежневэй хани ёhоной албанай хэрэгээр Кубада ошоод байhан тухай материалнууд. «Ажалай журам шангадхаха»— социалис мүрысөөндэ хабаадагшын үгэ.

Хоёрдохи хуудаhанда: комсомолой областной XXVII конференциин материалнууд.

Гурбадахи хуудаhанда. «Металлургиин hанаагаа зобонги»—шэнжэлхы удхатай статья. Хилын саанаhаа. Элдэб hонин.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: Нютаг нютагай hонин. Спорт.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита» харуулна. 14.35—hүүлэй hонин. 14.45—hурагшадта— «СССР-эй АН-эй вице-президент М. А. Лаврентьевтэй «Орлёнок» телестудиин юнкорнуудай уулзалга». 15.30—«Пальмас ба Каньяс» гэжэ Кубын ансамблиин концерт. 15.50—16.00—Забhарлалга. **16.00 — Мэдээсэлэй программа. Нүхэр Л. И. Брежневэй Кубада айлшалжа байhан тушаа.** 17.00—Фигурна hолжоролгоор Европын түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн (үнгэтэ). Хоёр хоёроороо hолжоролго. Уялгата программа. Загребhаа дамжуулга. **19.00—Мэдээсэлэй программа. Нүхэр Л. И. Брежневэй Кубада айлшалжа байhан тушаа.** 20.00—Концерт. 20.15 —Барилдаагаар СССР-эй, США-гай суглуулагдамал командануудай уласхоорондын уулзалга. 21.05 —А. Чехов. «Сценки» — уран hайханай телевизионно фильм түрүүшынхиеэ харуулагдаха. 21.50—22.00—Забhарлалга. 22.00—Фигурна hолжоролгоор Европын түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн (үнгэтэ). Хоёр хоёроороо hолжоролго. Уялгата программа. Загребhаа дамжуулга. **24.00—Мэдээсэлэй программа. Нүхэр Л. И. Брежневэй Кубада айлшалжа байhан тушаа.**

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ харуулна. 20.00 — Телевизионно hонин. 20.20 —«Дэлхэйн бүхы алтан»—гэhэн дамжуулга. 20.50 —«Игрок»—уран hайханай фильм.

ДЭЛХЭЙН ГАЗЕТЭНҮҮД ЮУН ТУХАЙ БЭШЭНЭБ?

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хани ёhоной албанай хэрэгээр Кубада ерээд байhан тухай гадаадын хэблэл үргэнөөр бэшэнэ. Энэ ерэлгэдэ зорюулагдаhан материалнуудые Гаванын газетэнүүд тунхаглана. Кубын радио ба телевидени тусхай дамжуулгануудаа тэрээндэ зорюулна. «Хувентуд ребельде» газетэ Л. И. Брежневэй ехэ портредые, «Кубын залуушуул хүндэмүүшэ халуунаар угтаха бэлэдхэл хэжэ байна» гэhэн гаршаг доро түрүү бэшэг нэгэдэхи хуудаhандаа толилбо. Л. И. Брежневэй хани ёhоной хөөрэлдөөнүүдые хэхэеэ Кубада ерэлгэ ороной хүн зоной дунда баяр баясхалан үүсхэнэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй албанай хэрэгээр түрүүшынхеэ Кубада ерэлгэ хоёр ороной арадуудые, партинуудые, правительствануудые холбодог эбдэршэгүй хани барисаанай толотомо гэршэ болохо байха гэжэ Польшын «Трибуна люду» газетэ бэшэнэ.

Болгариин газетэнүүд «Түүхэтэ ушар хэрэг», «Сэдьхэл хүдэлгэмэ ушар», «Аха дүүгэй хани барисаанай гэршэ тэмдэг» гэhэн гаршагууд доро Москваhаа, Гаванаhаа репортажнуудые тунхаглана.

Л. И. Брежневэй хани ёhоной албанай хэрэгээр Кубада ерэлгэ ехэ удха шанартай гэжэ Латиин Америкын, США-гай, Баруун Европын, Японой ба бусад оронуудай газетэнүүд бэшэнэ.

СССР-эй арадай ажахые 1973 ондо хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтын дүнгүүдтэ зорюулагдаhан шэнжэлэл Германиин Демократическа Республикын «Нойес Дойчланд» газетэ толилбо. СССР-эй экономическа хүгжэлтын тоо, баримтанууд социалис хани нэгэдэлтэ бүхы оронуудай хүсэ шадал ургажа байна, үдэр хоногуудай үнгэрхэ тума социализмын байдал улам олон зоной сэдьхэл бодолые татана гэжэ тус газетэ бэшэнэ.

Баруун Европын капиталис оронуудай Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай Брюссельдэ боложо байhан конференциин хүдэлмэри тухай газетэнүүд үргэнөөр тунхаглана, шэнжэлнэ. Эдэ партинуудай харилсаанда шэнэ шатын эхилhые тус конференци элирхэйлэн гэршэлнэ гээд «Работническо дело» газетэ тэмдэглэнэ.

(ТАСС).

Хилын саанаhаа

• телефон • телеграф • радио

УЛААН-БААТАР

СОВЕТ БУРЯАДАЙ ИСКУССТВО, ЛИТЕРАТУРА МНР-тэ

ТАСС

Нацагдоржын нэрэмжэтэ гүрэнэй драмын театр мэдээжэ буряад драматург Ц. Шагжинай «Галта джунгли» гэжэ зүжэг амжалтатайгаар табижа, Монголой ажалшадые hонирхуулан баясуулба. Американ эзэрхэг түримхэйшүүлдэ эсэргүүсэн бодоhон вьетнам арадай эрэлхэг зоригто тэмсэлдэ энэ зүжэг зорюулагданхай.

Буряадай АССР-эй прозаигуудай, поэдүүдэй элдэб зохёолнууд Монголой Арадай Республикада алдаршанхай юм. hүүлэй хэдэн жэлэй турша соо Совет Буряадай уран зохёолшодой 30 гаран ном МНР-тэ хэблэгдээ.

ИСЛАМАБАД

Пакистанда атомна электростанцинууд баригдахань

ТАСС

Атомна хоёр шэнэ реактор hаядаа Пакистанда баригдахаар түсэблэгдэнэ гэжэ үйлэдбэриин министр Д. А. Рахим парламент дээрэ мэдүүлбэ. Эдэнэй барилга атомна элшэ хүсэ хүгжөөхэ правительственна үргэн программын зарим хубинь болоно. Энэ программын үндэhөөр, 2.000 ондо Пакистан атомна 16 электростанцитай болоод байха ёhотой. Эдэнь электрын элшэ хүсөөр оронойнгоо хүн зоной эрилтэ хэрэглэмжын гурбанай хоёр хубиие хангаха.

НЬЮ-ЙОРК

САЙГОН ЗАХИРГААН ХЭЛСЭЭГЭЭ ЭБДЭНЭ

ТАСС

Нинтын эмхиин — «Урда Вьетнамдахи байдалые мүрдэн шэнжэлхэ комиссиин» делегаци hаяхан Сайгонhоо бусажа ерэхэдээ, США-гай гүрэнэй департаментда бэшэг эльгээбэ. Вьетнамдахи дайн болюулха ба амгалан байдал hэргээхэ тухай хэлсээе Сайгон правительство эбдэнэ гэжэ энээн дотор хэлэгдэнэ.

Сайгон захиргаан хэлсээгээ эбдэжэ, политическа үзэл бодолойнь түлөө олон мянгаад хүнүүдые шорон түрмэнүүдтэ хаан, зэрлиг бүдүүлигээр хэhээнэ гээд бэшэг соо тэмдэглэгдэнэ.

Зүүн-Урда Азида США-гай бэелүүлжэ байhан харата муухай ябуулгануудые «Урда Вьетнамдахи байдалые мүрдэн шэнжэлхэ комиссиин» гэшүүд эрид буруушаана. «Хэлсээнэй дүүргэлтын хойноhоо хинан шалгахынгаа орондо Холбоото Штадууд энэ документын удхада зүрюу харша политика бэелүүлдэг Тхиеугай захиргаание дэмжэжэ байна», — гэжэ бэшэг соо хэлэгдэнэ.

Политическа үзэл бодолойнгоо түлөө Урда Вьетнамай шорон түрмэнүүдтэ хаагдаhан хэдэн зуугаад мянган хүнүүдые дары сүлөөлхэ шухала гээд делегациин гэшүүд мэдүүлбэ.

БРЮССЕЛЬ

БРЮССЕЛЬДЭХИ ЗҮБЛӨӨН

ТАСС

Капитализмын зүришэлдөөнэй улам hүжэрэлгын ба социальна дэбжэлтын, демократиин, национальна бэеэ дааhан байдалай, эб найрамдалай ба социализмын түлөө коммунистнуудай тэмсэлэй гол шухала асуудалнуудые Баруун Европын капиталис оронуудай Коммунис, хүдэлмэришэнэй партинуудай зүблөөндэ хабаадагшад зүбшэнэ.

Социалис оронууд — арадуудай эб найрамдалай ба дэбжэлтын манлай болоно, амжалтатайгаар хүгжэнэ. Юундэб гэхэдэ, капиталис дарлалта мүлжэлгэhөө сүлөөрхын түлөө тэмсэжэ байгаа бүхы арадууд эдэнэй тала барина, — гэжэ Грециин Коммунис партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Х. Флоркис зүблөөн дээрэ мэдүүлбэ.

Экономическа зүришэлдөөнэй бүхы бэрхэшээл түбэгүүдые ажалшадта тохохо гэжэ монополинууд оролдоно гээд тэрэ тэмдэглээ.

Сэрэгэй диктатура унагаахын түлөө, демократиин түлөө, национальна бэеэ дааhан байдалай түлөө, американ монополинуудай хашалта харшалалгада эсэргүүгээр Грециин Коммунис парти тэмсэнэ гэжэ Х. Флоракис мэдүүлбэ.

Эб ее таhалха зорилготой харата ябуулгануудые Хитадай Коммунис партиин маоис хүтэлбэрилэгшэдэй хэдэг, Советскэ Союзда харша хараа шэглэл баримталдаг байhыень Х. Флоракис эрид буруушаана.

Великобританиин Коммунис партиин Генеральна секретарь Дж. Голлан зүблөөн дээрэ үгэ хэлэхэдээ, «юрэнхы дэлгүүртэ» Англиин оролго орон доторхи экономическа байдалые муудхаагаа гэбэ.

Европын капиталис оронуудтахи Коммунис партинуудай дүүргэдэг үүргэ улам үргэдэжэ байна. Капиталис монополинуудта эсэргүү, социализмын зам нээхээр демократическа ехэ ехэ туйлалтануудай түлөө тэмсэлээ үргэдхэхэ шухала гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

Чилидэ болоhон шуhата муухай, хархис ябуулгануудые хэзээдэшье мартахагүйбди гэжэ Турциин Коммунис партиин түрүүлэгшэ мэдүүлээ.

Хархис хүсэнүүдэй харата ябуулгануудые Советскэ Союз, бусад социалис оронууд эрид буруушаана, империализмын эзэрхэг түримхэй политикада шанга харюу сохилто хэнэ.

Демократиин түлөө, экономическа байдалаа hайжаруулхын түлөө Турциин ажалшан арадай тэмсэжэ байhан тухайда КПТ-гэй түрүүлэгшэ хөөрэбэ.

Марксизм - ленинизмын, пролетарска интернационализмын гол ёhонуудай үндэhэ hуури дээрэ уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй нэгэдэл улам бэхижүүлхые Баруун Берлинэй Социалис нэгэдэмэл партиин түрүүлэгшэ Г. Данелиус партиингаа үмэнэhөө уряалба.

Марксизм - ленинизмые маоизмаар hэлгэжэ, КПСС-тэ, марксистско-ленинскэ бусад партинуудта эсэргүү тэмсэл ябуулжа байhан Пекинэй хүтэлбэрилэгшэдэй эзэрхэг түримхэй политикые эрид буруушаана.

МОГАДИШО

Агуу суртал hургаалай илан мандалга

ТАСС

«В. И. Ленинэй нэрэ хүн түрэлтэнэй түүхэдэ онсо hуури эзэлнэ. Бүмбэрсэг дэлхэй дээрэ болсhон асари ехэ хубилалтанууд тэрэнэй нэрэтэй мүн лэ холбоотой» — гэжэ Сомалин «Хиддигта октобар» гэжэ газетэ бэшэнэ.

Дэлхэйн ажалшан арадай агуу вождиин революционно теориин асари ехэ удха шанар тухай тэмдэглэхэдээ, дэлхэйн түүхын бүхы хүгжэлтэ В. И. Ленинэй суртал hургаалай үнэн зүб байhые элирхэйлэн гэршэлнэ гэжэ тус газетэ тэмдэглэнэ. Бүмбэрсэг дэлхэйн элдэб нютагуудай арба гаран оронууд социализм байгуулжа байна.

ГАВАНА

Хани барисаанай выставкэ

ТАСС

Кубын, Советскэ Союзай хани барисаан тухай, дэлхэй дээрэхи түрүүшын социалис гүрэнэй экономическа хүгжэлтын амжалтанууд тухай хөөрэлэн выставкэ Кубын Лас-Вильяс провинцидахи Санкти-Спиритус хотодо нээгдэбэ. Тэрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хани ёhоной албанай хэрэгээр Кубада ерэлгэдэ зорюулагдаhан байна.

ДЕЛИ

Гүрэнэй мэдэлэй предприятинуудай амжалта

ТАСС

Үнгэрhэн финансын жэлдэ Индиин гүрэнэй мэдэлэй промышленна предприятинууд амжалтатайгаар хүдэлhэн байна. 1973 оной юhэ hарын турша соо тус секторэй промышленна 14 предприяти 2 миллиард 550 миллион рупиин хэмжээтэй продукци бүтээн гаргаhан байна гэжэ Индиин Түбэй правительствын хүндэ промышленностиин министр Т. А. Паи мэдүүлбэ. 1972 ондо эдэ предприятинууд гарзатай байhан аад, үнгэрөөшэ жэлдэ бүтээн гаргаhан продукцияа гүрэндэ худалдажа, 130 миллион рупиин ашаг олзо оруулаа.

БРЮССЕЛЬ

Чилиин хунтын харата ябуулгануудые буруушаана

ТАСС

Чилидэхи хархис муухай үйлэ хэрэгүүдые, харата ябуулгануудые бүхы демократууд, эрхэ сүлөөдэ, эб найрамдалда дуратай бүхы хүнүүд дураа гутан буруушаана, — гээд Бельгиин Коммунис партиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ЦК-гай секретарь Ян Деброувер ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө хэлэбэ. Чилиин Коммунис партиин Генеральна секретарь Луис Корваланай ами наhанай түлөө Бельгиин коммунистнууд hанаата боложо байна гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

Чилиин сэрэгэй хунтын хашалта харшалалгада, хардалга мүрдэлгэнүүдтэ эсэргүү хүдэлөөн бусад оронуудта үргэнөөр дэлгэржэ байна. Социалистнууд, католигууд, профсоюзай, залуушуулай ба түрүү үзэлтэй бусад эмхинүүд коммунистнуудтай хамта эдэ хүдэлөөнүүдтэ хабаадана. Луис Корваланиие хамгаалха ехэ ехэ манифестацинууд Брюссель, Шарлеруа, Льёж, Монса ба бусад хотонуудта болоно.

ВЕНЭ

Ехэ амжалта

ТАСС

Зүүнэй үзэлтэй хүсэнүүдэй хамтын ябуулгануудай ашаар Францида ехэ амжалта илалтанууд туйлагдаа гэжэ Франциин социалис партиин генеральна секретарь Ф. Миттеран эндэ үнгэргэгдэhэн пресс-конференци дээрэ мэдүүлээ. Ажалшадай тала харадаг, зүүнэй үзэлтэй хүсэнүүд эб эегүй байгаа hаа, иимэ ехэ илалта туйлажа шадахагүй hэн гээд тэрэ тэмдэглэбэ.

Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал тухай тогтон хэлэхэдээ, Аюулгүйн Соведэй 1967 оной ноябриин 22-ой 242-дохи тогтоол энэ райондо хабаатай асуудалые эбэй ёhоор гуримшуулан шиидхэхэ байха гэжэ Ф. Миттеран тэмдэглэбэ.

США. Марселино Камачо түрүүтэй Испаниин профсоюзай хүдэлөөнэй бүлэг хүтэлбэрилэгшэдые Мадридай трибуналай зэрлиг муухайгаар хэhээхэ гэhэн шиидхэбэриие ороной олониитэ эрид буруушаана. «Карабанчелиин түрмэдэ хаагдаhан 10 хүниие хамгаалха американ комитет» гэжэ ниитын эмхиин үүсхэлээр Лос-Анджелесай хүн зон Испаниин консульствын байшангай дэргэдэ буруушаалгын митинг эмхидхэбэ. Испаниин хүдэлмэришэдэй комиссинуудай хүтэлбэрилэгшэдые дары сүлөөлхэ, демократуудта эсэргүү хашалта харшалалтаяа болюулха эрилтэ эдэнэр табина.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Лос-Анджелестахи Испаниин консульствын дэргэдэ демонстраци боложо байна.

ТАСС-ай фотохронико.

ЛОНДОН

Хамтаараа тэмсэхые уряална

ТАСС

Национальна нэгэдэлнүүдэй ажал ябуулгын асуудалнуудые шиидхэхэ конференци Англиин ниислэл хотодо болобо. Лондоной профсоюзуудай соведэй федераци, Лондоной кооперативна бүлгэм тэрэниие зарлаhан байна. Хэрбээ мүнөөнэй байдалай зандаа үлөө гэшэ hаа, 1980 ондо уласхоорондын 200 монополи капиталис оронуудай дэлгүүрэй 80 шахуу процентыень хиналтадаа абаад байха гэжэ конференци дээрэ тэмдэглэгдээ. Англида үндэhэжэн hуурижаhан монополис нэгэдэлнүүдые гүрэнэй нэгэдэлдэ абаха эрилтэ конференцидэ хабаадагшад табиха зуураа, хариин оронуудай нэгэдэлнүүдэй хашалта харшалалтада эсэргүүсэн, уласхоорондын профсоюзай хүдэлөөн хамтаараа хэхые уряалба.

ҮНШАГТЫ, hонирхохол байхат

ЯБАГААР ДЭЛХЭЙЕ ТОЙРОН...

СТОКГОЛЬМ. Урда Шведтэ ажаhуудаг Мельбергтэнэй бүлэ ябагаар дэлхэйе тойрон аяншалхаар бэлдэжэ байна. 57-той багша Гуннар, 46-тай багша Гунни болон эдэнэй хүбүүн — 21-тэй Ким арбан жэлэй турша соо 70 мянган километр зам гаталхаар хараална.

Шухала бүхы эдлэл хэрэгсэлнүүдээ велосипедэй мөөрнүүдтэй гурбан тэргэ дээрэ абажа ябаха юм. Эдэнэр гурбуулаа hайн бэлэдхэл хэнхэ бэеэ hоринхой. Туршалга хэжэ, ябагаар Итали худар аяншалаад ерэhэн байгаа. Мельбергтэнэй бүлэ аяншалгынгаа гаргаша харюулхын тула гэртээ бусамсаараа номуудые хэблүүлхэ, аяншалгын үедэ буулгаhан фильмүүдээ эндэ харуулха хүсэлэнтэй.

ЭХИР ЗУРГААН ҮХИБҮҮН

УРДА АФРИКЫН Республикын Кэйптаун хотодо ажаhуудаг 25-тай Сюзан Розенкович эхир зургаан үхибүү — гурбан хүбүү, гурбан басаган түрэбэ. Хүбүүдэй нэгэнэйнь эгээл хүндэ — 2 килограмм, басагадай нэгэнэйнь — тон хүнгэн — 1,2 килограмм шэнүүртэй гараhан байна. Гараха түрэхэhөөнь холо урид рентгенэй туhаламжаар эхир үхибүүдэй хэды байhыень элирүүлhэн юм гэхэ. Сагhаа урид гарахагүйн тула тусхай приборнууд хэрэглэгдэhэн байгаа.

Эхир зургаан үхибүүн ялас hайнаар ехэ боложо байнад.

ХАРГЫН УСАЛТА

ООН-до тунхаглагдаhан мэдээнүүдэй ёhоор, 1971 ондо дэлхэй дээрэ автомобальна ба замай бусад усалталгын үедэ 250 мянган хүн үхэhэн, 7,5 миллион хүн гэмэлтэhэн байна. Эдэнэй 45 процентнь — Европодо, 28 процентнь — Хойто Америкэдэ, үлөөшэ 27 процентнь бусад түбинүүдтэ болоо.

1970 ондо США-да замай усалталгаhаа тохёолдоhон экономическа гарза хохидол 13 миллиард доллар болоо.

АХМЕД ГЭЖЭ ЗААН ҮХЭБЭ

НАЙРОБИ. Республикын президентын хамгаалалга харгалзалга доро байhан амитадай аймагай гансахан түлөөлэгшэ — Ахмед гэдэг суута заан 75-тай болохоёо ябатараа, Кениин Морасбит гэдэг национальна заповедник соо үхэбэ.

Президентын тусхай декреэр энэ заание агнахагүйhөө гадна, үргөөхыешье хоригдоhон байгаа. Хуули бусаар агнуури хэгшэдэй зүгhөө хорлогдохогүйн тула егерьнүүдэй тусхай отряд тэрэниие харууhалдаг байhан.

Кениин информационно агентствын мэдээсэлэй ёhоор Ахмед ехэ наhатай боложо, өөрынгөө үхэлөөр үхэhэн байна. 75-тай заануудые хүгшэрөө гэжэ тоолодог юм. Энэ заан мантан томо hоёонуудтай байhаараа алдаршаа hэн: hоёонуудынь 3 метрhээ үлүү ута, туд бүридөө 80 килограмм татадаг байгаа. 5 мянган долларта гэжэ сэгнэгдэhэн тэдэ hоёонуудынь Кениин президент Джомо Кениатын захиралтаар Найробидо асарагдажа, Национальна музей соо табигдаха.

ТАРШААГААР БУЙЛУУЛАГДАhАН КОТЛЕТЭ

Таршаануудые бариха хаhа саг Түбэй Африкада эхилбэ.

Конголезүүдэй дунда «Мисонг» гэжэ нэршэhэн таршаанууд Африкын арадуудай эдеэ хоолдо ородог байна. Пальмын тоhон соо шарагдаhан таршаанууд — «Калинга» гэжэ эдеэн ехэл амтатайда тоолодог. Конголез зон таршаануудые шанаад, шараад эдидэг байна. Түбэй Африкын Республикада таршаануудhаа буйлуулагдаhан «Киндагозо» гэжэ эдеэн олоной дунда алдаршанхай. Таршаануудые түрүүн хатаагаад, удаа тэрэнэ хэршэн татадаг юм. Тиигээд соустайгаар, котлетэ хэдэг. Африкын олохон оронуудта таршаануудые хатаагаад, эдеэн болгодог байна.

ЭГЭЭЛ УТА, УНЖАГАЙ БЭШЭГ

БАРУУН ГЕРМАНИИН интернат hургуулинуудай нэгэнэй hурагша 17-той Томас Нихауз эгээл ута, унжагай бэшэг бэшэхэ гэжэ шиидэhэн байгаа. Тиин, монсогойлжо орёоhон саарhан дээрэ түрэлхидтөө, эгэшэ дүүнэртөө эльгээхэ бэшэгээ хоёр жэлэй турша соо бэшэбэ. Хараhан, үзэhэн бүхы юумэ тухайдаа, hургуулиингаа ажабайдал тухай, спортын мүрысөөнүүд тухай тэрэ хөөрөө.

Нихауз бэшэгээ 1.223 метрэ тэнь дүүргэжэ, урда тээнь Англиин нэгэ хүнэй туйлаhан рекордые 103 метрээр үлүүлээ.

(ТАСС).

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора — 62-62, отв. секретаря — 50-52, секретариат — 66-76, отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства — 64-36,63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства — 61-35, советского строительства и быта — 69-58, культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67-81, информации — 34-05, общественная приемная — 56-62, машинное бюро — 57-63, фотолабораторная — 33-61.